

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 04.11.2002
KOM(2002) 599 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE
HUUMAUSSAINEITA KOSKEVAN EU:N TOIMINTASUUNNITELMAN (2000-2004)
VÄLIARVIOINNISTA

KOMISSIION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

HUUMAUSAINEITA KOSKEVAN EU:N TOIMINTASUUNNITELMAN (2000-2004) VÄLIARVIOINNISTA

1. EU:N HUUMAUSAINESTRATEGIA JA HUUMAUSAINEITA KOSKEVA EU:N TOIMINTASUUNNITELMA (2000–2004)

Huumausaineiden torjunta on Euroopan unionin keskeinen painopistealue. Huumeiden väärinkäyttö ja huumekauppa ovat yleisiä ongelmia, minkä lisäksi huumausainerikollisuus, terveysongelmat ja sosiaalinen syrjäytyminen aiheuttavat yhteiskunnassa suurta vahinkoa. Tämä käy selkeästi ilmi Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EDMC) ja Europolin raporteista. Tilanteen korjaamiseen tarvitaan yhteisiä toimia.

Komissio antoi vuonna 1999 tiedonannon huumausaineiden torjuntaa koskevasta Euroopan unionin toimintasuunnitelmasta (2000–2004)¹. Helsingissä kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti tiedonannon perusteella joulukuussa 1999 EU:n huumausainestrategian vuosiksi 2000–2004. Siinä asetetaan EU:n toiminnalle tällä kaudella yksitoista yleistä tavoitetta ja kuusi päätavoitetta.² Huumausainestrategiassa painotetaan tarvetta kehittää monialaista ja yhtenäistä toimintaa, jossa kysynnän ja tarjonnan vähentäminen ovat tasapainotetun strategian yhtä tärkeitä ja toisiaan vahvistavia tekijöitä. Tämä lähestymistapa noudattaa periaatteita, jotka esitettiin YK:n yleiskokouksen huumeita käsittelevässä erityisistunnossa (UNGASS) kesäkuussa 1998 annetussa poliittisessa julkilausumassa.

Feirassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti kesäkuussa 2000 huumausaineita koskevan EU:n toimintasuunnitelman vuosiksi 2000–2004 (jäljempänä 'toimintasuunnitelma'). Toimintasuunnitelmassa esitetään EU:n huumausainestrategian täytäntöönpanoa varten noin sata konkreettista toimenpidettä, joiden toteuttamisesta vastaavat jäsenvaltiot, komissio, EDMC ja Europol.

¹ KOM (1999) 239 lopullinen, 26.5.1999.

² Strategian yksitoista yleistä tavoitetta ovat: (a) varmistaa, että huumausainekysymys säilyy EU:n keskeisenä painopistealueena; (b) varmistaa, että kaikki huumausaineiden torjuntatoimet arvioidaan; (c) noudattaa huumausaineiden torjunnassa edelleen tasapainotettua lähestymistapaa; (d) korostaa huumausaineiden väärinkäytön ehkäisemistä, kysynnän vähentämistä ja huumausaineiden käytön haitallisten vaikutusten vähentämistä, (e) vahvistaa laittoman huumekaupan torjuntaa ja tehostaa poliisiyhteistyötä jäsenvaltioiden välillä; (f) edistää virastojen välistä yhteistyötä ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista; (g) hyödyntää mahdollisimman täysipainoisesti Amsterdamin sopimuksen tarjoamia uusia mahdollisuuksia, erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artiklan e alakohdan määräyksiä laittomaan huumekauppaan liittyvien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta; (h) varmistaa, että EU:n huumausainetilanteesta voidaan levittää luotettavia ja vertailukelpoisia tietoja; (i) ottaa ehdokasmaat vähitellen mukaan toimintaan ja tiivistää kansainvälistä yhteistyötä; (j) edistää kansainvälistä yhteistyötä YK:n yleiskokouksen huumausaineita koskevassa erityisistunnossa (UNGASS) esitettyjen periaatteiden pohjalta; ja (k) korostaa, että strategian täytäntöönpano edellyttää asianmukaisia resursseja. Kuusi päätavoitetta ovat: (a) vähentää viiden vuoden aikana huomattavasti huumausaineiden väärinkäyttöä; (b) vähentää merkittävästi huumausaineisiin liittyviä terveyshaittoja; (c) lisätä merkittävästi huumausaineista hoidon avulla eroon päässeiden väärinkäyttäjien määrää; (d) vähentää merkittävästi laittomien huumausaineiden saatavuutta; (e) vähentää merkittävästi huumausaineisiin liittyvien rikosten määrää, ja (f) vähentää merkittävästi rahanpesua ja lähtöaineiden laiton kauppaa.

Toimintasuunnitelmalla on kolme tavoitetta:

- (i) antaa kaikille EU:n toimijoille ohjeet, joiden mukaan niiden tulisi valita painopistealueensa huumeiden torjunnan alalla;
- (ii) varmistaa, että huumausaineiden torjunta saa tarvittavan tuen korkealla tasolla;
- (iii) luoda vankka perusta EU:n huumausainestrategian arvioinnille.

Huumausainestrategiassa painotetaan tarvetta kehittää huumausaineongelman ratkaisemiseksi kokonaisvaltaista, tasapainotettua ja yhtenäistä toimintaa. Se perustuu näkemykseen, jonka mukaan huumausaineongelman ratkaisemiseksi on puututtava köyhyyteen, työttömyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen mm. koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen avulla. Toimintasuunnitelma jakautuu viiteen osaan: i) koordinointi, ii) tiedottaminen ja arviointi, iii) huumausaineiden kysynnän vähentäminen sekä huumausaineiden väärinkäytön ja huumausainerikollisuuden ehkäiseminen, iv) tarjonnan vähentäminen ja v) kansainvälinen yhteistyö.

2. EU:N TOIMINTASUUNNITELMAN ARVIOINNIN TAVOITTEET, LAAJUUS JA MENETELMÄT

2.1. Tavoitteet ja laajuus

Toimintasuunnitelman 2.2 kohdan mukaan komissio laatii toimintasuunnitelman toteuttamisesta puoliväli- ja loppuarvioinnin ja esittää niiden tulokset neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Myös Euroopan parlamentti korosti toimintasuunnitelmaa koskevasta komission tiedonannosta antamassaan päätöslauselmassa³ tarvetta arvioida Euroopan unionin huumeidentorjuntapolitiikkoja. Edistääkseen tätä prosessia puheenjohtajavaltio Tanska avasi syyskuussa 2002 pidetyssä oikeus- ja sisäasiainministereiden epävirallisessa kokouksessa keskustelun EU:n huumeidentorjuntasuunnitelmasta ja sen puoliväliarvioinnista.

Komission vuonna 2001 esittämässä tiedonannossa huumausaineita koskevan EU:n toimintasuunnitelman (2000–2004) täytäntöönpanosta⁴ korostettiin, että arviointi olisi suoritettava kolmessa vaiheessa:

- **1. vaihe:** arvioidaan toimintasuunnitelmaan sisältyvien toimien toteuttamista;
- **2. vaihe:** arvioidaan, missä määrin toimintasuunnitelman täytäntöönpano vastaa huumausainestrategian tavoitteita;
- **3. vaihe:** arvioidaan toteutettujen toimien vaikutusta huumetilanteeseen.

Komission laatimien puoliväli- ja loppuarviointien tarkoituksena ei ole ottaa kantaa kansallisiin huumeidentorjuntapolitiikkoihin. Puoliväliarvioinnissa arvioidaan lähinnä sitä, missä määrin toimintasuunnitelmassa esitetyissä toimenpiteissä on onnistuttu (1. vaihe). Loppuarvioinnin tarkoituksena taas on arvioida, missä määrin toimintasuunnitelman toteuttaminen on edistänyt huumausainestrategian tavoitteiden toteutumista, ja tarkastella

³ Asiak. A5-0063/1999, 19.11.1999.

⁴ KOM (2001) 301 lopullinen, 8.6.2001.

sekä huumausainestrategian että toimintasuunnitelman vaikutusta huumetilanteeseen Euroopan unionissa (2. ja 3. vaihe).

Puoliväliarviointi on Euroopan unionille hyödyllinen väline huhtikuussa 2003 pidettävää YK:n huumausainetoimikunnan 46. istuntoa varten. Istunnossa arvioidaan edistymistä niiden tavoitteiden saavuttamisessa, jotka asetettiin kesäkuussa 1998 pidetyssä YK:n yleiskokouksen huumeita käsittelevässä erityisistunnossa (UNGASS) annetussa poliittisessa julkilausumassa, ja pohditaan, miten täytäntöönpanossa todetut vaikeudet voidaan voittaa.

Toimintasuunnitelman loppuarviointi valmistuu vuoden 2004 loppuun mennessä. Sen laatimiseen käytetään samoja välineitä kuin puoliväliarvioinnissa, minkä lisäksi saattaa olla tarpeen kehittää myös muita välineitä. Loppuarviointi on pohjana EU:n huumausainepoliittikan kehittämiseksi vuodesta 2005 eteenpäin.

2.2. Puoliväliarvioinnin laatimismenetelmä

Toimintasuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisesta vastaavat jäsenvaltiot, komissio, EDMC ja Europol. Näiden toimijoiden saavuttamien tulosten arviointi perustuu lähinnä neljään tietolähteeseen:

- i) jäsenvaltioiden vastaukset kansallisella tasolla saavutettuja tuloksia koskevaan kyselyyn,
- ii) päivitetty seurantataulukko komission, EDMC:n ja Europolin toimien tuloksista,
- iii) neuvostossa laadittu vertaisarviointi lainvalvontatoimista ja niiden vaikutuksesta huumekaupan torjuntaan,
- iv) EU:n tasolla joko komission tai jäsenvaltioiden toimesta toteutetut, hyväksytyt tai suunnitteilla olevat aloitteet.

Arvioinnissa otettiin huomioon toimintasuunnitelman kaikki viisi pääaluetta: koordinointi, tiedottaminen ja arviointi, huumausaineiden kysynnän vähentäminen sekä huumausaineiden väärinkäytön ja huumausainerikollisuuden ehkäiseminen, tarjonnan vähentäminen sekä kansainvälinen yhteistyö.

2.2.1. Kansallisella tasolla saavutetut tulokset

Valtaosa huumeidentorjuntatoimista kuuluu jäsenvaltioiden toimivallan piiriin, ja yksi toimintasuunnitelman päätavoitteista onkin kannustaa jäsenvaltioita toteuttamaan kansallisia toimia. Arviointi perustuu keskeisiltä osin vastauksiin, joita jäsenvaltiot ovat toimittaneet Belgian puheenjohtajakaudella lähetettyyn kyselyyn. Vastaukset koskevat niitä toimintasuunnitelman kohtia, joihin liittyviä toimia jäsenvaltioita kehoitettiin toteuttamaan.

Kyselyyn saatujen vastausten perusteella komission yksiköt laativat työasiakirjan (jäljempänä 'tulostarkastus'), jossa vastaukset esitetään aihepiireittäin toimintasuunnitelman rakenteen mukaisesti⁵. Tarkoituksena oli esittää toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa tapahtunut edistyminen. Yhteenvedon perusteella on arvioitu toimintasuunnitelman täytäntöönpanon tuloksia kansallisella tasolla. Yhteenvedo vastauksista esitetään liitteessä 1.

⁵ 'Mid-term Evaluation of the EU Action Plan on Drugs 2000–2004: Progress Review for the Member States'. Asiakirja on saatavilla Europa-palvelimella osoitteessa http://europa.eu.int/comm/justice_home/unit/drogue_en.htm.

2.2.2. Komission, EDMC:n ja Europolin saavuttamat tulokset

Komissio esitti vuonna 2001 huumausaineita koskevan EU:n toimintasuunnitelman (2000–2004) täytäntöönpanoa koskevassa tiedonannossaan seurantataulukon, johon on koottu kaikki toimintasuunnitelman mukaisesti komission, EDMC:n ja Europolin toteutettavaksi kuuluvat toimet. Seurantataulukko on laadittu yhteistyössä EDMC:n ja Europolin kanssa, ja sen tarkoituksena on varmistaa, että toimenpiteet toteutetaan asetetussa määräajassa ja että niiden täytäntöönpanoa seurataan. Taulukkoon on merkitty toimenpiteiden edistyminen ja täytäntöönpanoaikataulu sekä se, miten ne sijoittuvat tärkeysjärjestyksessä suhteessa muihin toimiin. Seurantataulukko on päivitetty puoliväliarviointia varten, jotta siitä kävisi asianmukaisesti ilmi toimintasuunnitelman täytäntöönpanon tilanne suunnitelman puolivälissä (liite 2).

2.2.3. Vertaisarviointi

Toisen arvokkaan ja runsaan tietolähteen ovat tarjonneet kansalliset raportit, jotka on koottu osana neuvoston johdolla toteutettua jäsenvaltioiden lainvalvontajärjestelmien vertaisarviointia. Vertaisarviointi perustuu neuvoston joulukuussa 1997 hyväksymään yhteiseen toimintaan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan liittyvien kansainvälisten sitoumusten kansallisen tason soveltamista ja täytäntöönpanoa koskevan arviointijärjestelmän perustamisesta⁶. Yhteiseen toimintaan perustuvien vertaisarviointien toisen kierroksen aiheeksi valittiin lainvalvontatyö ja sen asema huumekaupan torjunnassa. Arviointiin liittyvä työ neuvostossa on edelleen kesken.

2.2.4. Huumeiden torjuntaan liittyvät EU:n säädökset

Arvioinnissa on otettu huomioon myös erilaiset huumeidentorjuntaan liittyvät EU:n säädökset, joista on tehty päätös tai joista on laadittu luonnos neuvostolle vuosina 2000–2002 (liite 3).

3. PUOLIVÄLIARVIOINNIN TULOKSET

Puoliväliarvioinnin tulokset perustuvat 2.2 kohdassa esitettyyn menetelmään. Kansallisella ja EU:n tasolla vuoden 2000 jälkeen saavutetut tulokset sekä alat, joilla tarvitaan lisätoimia ennen toimintasuunnitelman täytäntöönpanon päättymistä, esitetään toimintasuunnitelman jokaisen viiden pääalueen osalta erikseen.

3.1. Koordinointi

Kansalliset tulokset

- Kaikissa jäsenvaltioissa pidetään tärkeänä, että huumepolitiikkaa koordinoidaan koko julkishallinnon laajuisesti.
- Eri jäsenvaltioissa on omaksuttu erilaisia koordinoitintapoja joko sen mukaan, miten tärkeänä huumeongelmaa pidetään, tai sen mukaan, minkälainen on maan hallintorakenne ja minkälaiset sen hallintoelimet.

⁶ EYVL L 344, 15.12.1997, s. 7.

- Useimmissa jäsenvaltioissa on laadittu kansallinen huumeidentorjuntasuunnitelma ja/tai -strategia.
- Monet kansalliset toimintasuunnitelmat on laadittu EU:n toimintasuunnitelmassa esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

Alat, joilla tarvitaan lisää kansallisia toimia

- Kaikissa jäsenvaltioissa olisi harkittava kansallisen huumausainestrategian ja/tai -toimintasuunnitelman ja koordinointimekanismin käyttöönottoa, jotta voidaan varmistaa huumausaineiden torjuntaan liittyvien toimien jatkuvuus ja johdonmukaisuus.

Tulokset EU:n tasolla

- Toimintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen on järjestetty kolme kokousta huumausaineiden torjunnan kansallisille koordinaattoreille. Myös komissio, EDMC ja Europol ovat osallistuneet näihin kokouksiin, joiden tarkoituksena on ollut vaihtaa tietoja ja tarkastella mahdollisuuksia yhteistyön lisäämiseen.
- Komissio ja EDMC esittävät kansallisia strategioita ja koordinoitivälineitä koskevan tutkimuksen tulokset vuoden 2002 loppuun mennessä. Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan esittää pitäviä arvioita siitä, pitäisikö koordinoitijärjestelyjä kehittää ja miten se pitäisi tehdä.
- Neuvosto huolehtii horisontaalisen huumausainetyöryhmän avulla siitä, että huumeongelmaa käsitellään kokonaisvaltaisesti ja koordinoitusti. Työryhmää on vahvistettu kahden viime vuoden aikana mm. sisällyttämällä sen tehtäviin ne poliittisesta vuoropuhelusta vastaavan neuvoston työryhmän tehtävät, jotka liittyvät huumeongelman ulkoisiin ulottuvuuksiin.
- Komissiossa on erityinen yksikkö huumausaineiden torjunnan koordinoitua varten, ja vuonna 1989 perustettiin eri yksiköiden yhteinen sisäinen ryhmä, jonka tehtävänä on valmistella huumeekysymyksiin liittyviä komission kantoja. Vuonna 2001 komissio perusti lisäksi erityisen koordinaatiomekanismin sen varmistamiseksi, että huumeidentorjuntaan liittyvää yhteistyötä ulkosuhteista vastaavien komission yksiköiden sekä kolmansien maiden ja kansainvälisten elinten kanssa koordinoidaan paremmin.
- Euroopan parlamentti, alueiden komitea sekä talous- ja sosiaalikomitea ovat osallistuneet tiiviisti EU:n huumeidentorjuntapolitiikan kehittämiseen, ja niiden lausunnot on otettu huomioon EU:n huumausainestrategian laatimisessa.
- Helmikuussa 2000 komissio järjesti yhdessä neuvoston, Euroopan parlamentin, alueiden komitean sekä talous- ja sosiaalikomitean kanssa toisen kerran Euroopan huumeidentorjuntapolitiikkaa käsittelevän kokouksen⁷. Kokoukseen osallistui myös monia huumeongelman parissa työskenteleviä valtiosta riippumattomia järjestöjä. Kokouksesta oli hyötyä huumausaineiden torjuntaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman valmistelun kannalta.

⁷ Ensimmäinen kokous pidettiin joulukuussa 1995.

Alat, joilla tarvitaan lisää EU:n toimia

- Komissio aikoo esittää näkemyksensä siitä, mikä olisi paras tapa hyödyntää komission ja EDMC:n laatiman, kansallisia strategioita ja koordinoitavilaineita koskevan tutkimuksen tuloksia.
- Huumeidentorjuntaan liittyviä lainvalvontatoimia EU:n tasolla olisi koordinoitava paremmin.
- Toimielinten välistä yhteistyötä olisi kehitettävä erityisesti toimintasuunnitelman loppuarvioinnin yhteydessä. Toimielinten välistä yhteistyötä olisi vahvistettava myös huumeongelmia käsittelevien korkean tason kansainvälisten kokousten yhteydessä. Tällainen on mm. huhtikuussa 2003 pidettävä YK:n huumausainetoimikunnan 46. istunto ja sen ministerikokous.
- Lisäksi on syytä kehittää strategia kansalaisyhteiskunnan kanssa tehtävän huumausaineidentorjuntayhteistyön lisäämiseksi.

3.2. Tiedottaminen ja arviointi

3.2.1. Tiedottaminen

Kansalliset tulokset

- Huumetilannetta koskevien tietojen saatavuus ja laatu ovat parantuneet jäsenvaltioiden tasolla.
- Kaikki jäsenvaltiot pyrkivät toimittamaan vertailukelpoisia ja luotettavia tietoja toimintasuunnitelmassa mainitusta viidestä keskeisestä epidemiologisesta indikaattorista⁸ neuvoston joulukuussa 2001 antamassa päätöslauselmassa⁹ vahvistettujen ohjeiden mukaisesti. Useimmat jäsenvaltiot ovat omaksuneet jäsenneilyn lähestymistavan, jonka mukaisesti ne ovat perustaneet erityistyöryhmiä ja osallistuvat indikaattoreita käsittelevien EDMC:n työryhmien toimintaan.
- Jäsenvaltiot katsovat myös antavansa riittävästi varoja indikaattorien käyttöönottamiseen.

Alat, joilla tarvitaan lisää kansallisia toimia

- Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä edelleen parantamaan huumetilannetta koskevien tietojen saatavuutta ja laatua, jotta tietoja voitaisiin paremmin vertailla EU:n tasolla.
- Jäsenvaltioissa on myös annettava enemmän korkean tason poliittista tukea sille, että viidestä keskeisestä epidemiologisesta indikaattorista saadaan vertailukelpoisia ja luotettavia tietoja ja että tähän toimintaan myönnetään riittävästi resursseja.

⁸

Keskeiset indikaattorit ovat:

- huumeidenkäytön yleisyys ja ominaispiirteet väestön keskuudessa,
- ongelmakäytön yleisyys,
- huumeidenkäyttäjien hoidontarve,
- huumeisiin liittyvien kuolemantapausten määrä ja huumeidenkäyttäjien kuolleisuus, sekä
- huumeisiin liittyvien tartuntatautien (HIV, hepatiitti) yleisyys.

⁹

Cordroque 67 (ei julkaistu).

- Jäsenvaltioita kehoitetaan tukemaan arviointiprosessia mm. toimittamalla lisää vuoden 1999 perustietoja¹⁰ ja vastaavia tietoja vuonna 2004 (vuodelta 2003) sekä toimittamalla tiedot arviointijärjestelyistään, -menetelmistään ja -tuloksistaan hyvissä ajoin ennen loppuarviointia.

Tulokset EU:n tasolla

- EU:n huumeilannetta koskevien tietojen saatavuus ja laatu ovat parantuneet. EDMC laatii vuosittain raportin Euroopan unionin huumeilanteesta. Europol puolestaan laatii vuosittain raportin järjestäytyneestä rikollisuudesta Euroopan unionissa sekä raportin huumeiden tuotannosta ja huumekaupasta Euroopan unionissa. Raportit ovat saatavilla näiden virastojen verkkosivuilla sekä Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistosta.
- EDMC ja Europol ovat ensimmäisen kerran tuottaneet huumeiden kysyntää ja tarjontaa koskevaa perustietoa vuodelta 1999¹¹, jota voidaan käyttää toimintasuunnitelman loppuarvioinnissa.
- EDMC on kehittänyt yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ohjeet viiden keskeisen epidemiologisen indikaattorin käyttöönottamista sekä etsivää ja ehkäisevää huumeidentorjuntatyötä varten. EDMC:n hallintoneuvosto on vahvistanut virallisesti ohjeet viiden keskeisen epidemiologisen indikaattorin käyttöön ottamisesta, minkä lisäksi ne on sisällytetty edellä mainittuun, joulukuussa 2001 annettuun neuvoston päätöslauselmaan. Komissio ja EDMC perustivat vuoden 2001 lopussa epävirallisen työryhmän, jonka tehtävänä on varmistaa, että ohjeita noudatetaan käytännössä ja että voidaan välttää päällekkäisyydet nykyisten tai tulevien yhteisön ohjelmien kanssa tällä alalla.
- Runsaasti hyödyllistä tietoa on saatu komission laadittua jäsenvaltioiden vastausten perusteella katsauksen EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta kansallisella tasolla vuosina 2000–2002 (ks. kohta 2.2.1).
- Komissio on kerännyt tietoa myös jäsenvaltioiden huumelainsäädännöstä valmistellessaan ehdotusta neuvoston puitepäätökseksi huumekauppaan liittyvän rikollisen toiminnan tunnusmerkistöä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta¹².
- Toimintasuunnitelman perusteella on myös perustettu tai ollaan perustamassa erilaisia tietokantoja. Yhteen tietokantaan on koottu jäsenvaltioiden ja yhteisön kolmansissa maissa toteuttamat kehitysyhteistyöhankkeet ja toiseen ehdokasmaissa toteutettavat hankkeet. Tietokantoihin on koottu tietoa hankkeiden tavoitteista, yhteistyökumppaneista, talousarvioista ja toteuttamisaikatauluista. Tietokantojen perustamisesta ja hallinnoinnista vastaavat komission yksiköt, jotta voidaan välttää päällekkäisyydet hankkeiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, joista komissio ja jäsenvaltiot vastaavat kumpikin osaltaan.
- Lisätietoja huumeongelman uusista suuntauksista saadaan neuvoston päätelmiin perustuvan hankkeen avulla¹³. Hankkeeseen osallistuu kahdeksan jäsenvaltiota, ja sille on

¹⁰ EDMC:n ja Europolin raportti "Presentation of the first baseline for an evaluation of the European Union Strategy on Drugs (2000–2004)". Cordroque 72.

¹¹ Vuosi 1999 on viimeinen vuosi ennen kuin toimintasuunnitelman toteuttaminen alkoi. Vuoden 1999 tietoja verrataan vuoden 2003 tietoihin, jotta voidaan mitata toimintasuunnitelman vaikutuksia.

¹² Ks. professori De Courrièren päätelmät Europa-palvelimella osoitteessa: http://europa.eu.int/comm/justice_home/unit/drogues/rapport_maitre_en.pdf

myönnetty yhteisön rahoitusta huumausaineiden väärinkäytön ehkäisemiseen tähtäävästä yhteisön ohjelmasta.

- Toimintasuunnitelman 2.1.6 kohdan mukaisesti komissio käynnisti keväällä 2002 yhdessä EDMC:n kanssa eurobarometrikyselyn aiheesta "Nuoriso ja huumeet". Kysely on suunnattu 15–24-vuotiaille nuorille kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Kyselyn tulokset ovat saatavilla Europa-palvelimella vuoden 2002 loppuun mennessä.

Alat, joilla tarvitaan lisää EU:n toimia

- Neuvosto antoi joulukuussa 2001 päätöslauselman viiden keskeisen epidemiologisen indikaattorin käyttöönottamisesta, ja jäsenvaltioiden ja komission tulisi nyt tiiviissä yhteistyössä EDMC:n kanssa jatkaa työtä sen selvittämiseksi, miten voitaisiin parhaiten tukea näiden indikaattorien käyttöönottamista osana yhteisön terveysindikaattoreita, ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet.
- EDMC:n ja Europolin tulisi yhdessä jäsenvaltioiden kanssa jatkaa erityisesti toimintasuunnitelman 2.1.3 kohdassa mainittujen tarjontaa koskevien rinnakkaisindikaattorien kehittämistä.
- EDMC:n ja Europolin olisi toimintasuunnitelman loppuarvioinnin yhteydessä vertailtava vuoden 2003 tietoja huumausaineiden väärinkäytöstä vuoden 1999 perustietoihin.
- Eräillä aloilla tarvitaan lisää EU:n tasolla vertailukelpoisia tietoja, mm. huumausaineiden väärinkäytön aiheuttamista julkisista menoista sekä huumelainsäädännön soveltamisesta¹⁴.
- Lisätietoja tarvitaan myös huumeidenkäytön uusista suuntauksista sekä markkinoille tulevista uusista huumeista, erityisesti synteettisistä huumausaineista, joiden osalta uusia suuntauksia ja uusia aineita syntyy hyvin nopeasti.
- Olisi tutkittava lähemmin mahdollisuuksia laatia luettelo huumeiden väärinkäyttöön liittyvistä kansallisista ja EU:n tutkimushankkeista.
- Eurobarometritutkimus "Nuoriso ja huumeet", joka on suunnattu 15 jäsenvaltion 15–24-vuotiaille nuorille, olisi toistettava vuonna 2004 toimintasuunnitelman loppuarvioinnin laatimista varten.

3.2.2. Arviointi

Kansalliset tulokset

- Eräissä maissa ollaan parhaillaan luomassa tehokasta toimien seuranta- ja arviointijärjestelmää. Useissa jäsenvaltioissa on nostettu esiin tällä alalla toteutettavien toimien arviointiin liittyvät vaikeudet. Joissain tapauksissa on kuitenkin voitu laatia

¹³ Neuvoston päätelmät huumausaineiden väärinkäytön ja huumausaineiden monikäytön uusia suuntauksia ja muotoja ja niihin liittyviä riskejä koskevien tietojen verkottamisesta (EYVL C 17, 19.1.2001).

¹⁴ EDMC on laatinut selvitykset huumausaineiden väärinkäytön aiheuttamista julkisista menoista ja huumausaineiden väärinkäyttäjien syytteenpanosta EU:ssa. Lisätietoja saa verkko-osoitteesta <http://www.emcdda.org>.

erityisiä indikaattoreita, joiden avulla voidaan seurata huumeiden väärinkäytön alalla tapahtuvia muutoksia.

Alat, joilla tarvitaan lisää kansallisia toimia

- Huumeiden väärinkäyttöön liittyviä toimia on arvioitava säännöllisesti kaikissa jäsenvaltioissa.

Tulokset EU:n tasolla

- Komissio on käynnistänyt ulkoisen arvioinnin, jonka kohteena on kemiallisia lähtöaineita koskeva EY:n lainsäädäntö ja uusia synteettisiä huumausaineita koskeva yhteinen toiminta. Kummatkin raportit ovat valmistuneet, ja komissio tutkii niitä parhaillaan.
- Komissio on myös toteuttanut huumausaineiden väärinkäytön ehkäisemiseen tähtäävän yhteisön ohjelman puoliväliarvioinnin. Arvioinnista on ollut hyötyä uuden kansanterveysohjelman valmistelussa.
- Ulkopuoliset asiantuntijat ovat niin ikään arvioineet kehitysmaille tarkoitetun yhteisön rahoitusohjelman "Pohjoinen–etelä-yhteistyö huumausaineiden ja niiden väärinkäytön vastaisessa toiminnassa". Komissio selvittää parhaillaan, miten arvioinnin päätelmiä voitaisiin parhaiten hyödyntää.
- Myös EDMC:n Reitox-tietoverkon toiminnasta on laadittu ulkoinen arviointi. Ehdotukset Reitox-verkoston tehokkuuden parantamiseksi esitetään EDMC:n hallintoneuvostolle tammikuussa 2003.
- Neuvosto on puolestaan toteuttamassa vertaisarviointia huumelainsäädännön täytäntöönpanon valvontajärjestelmistä jäsenvaltioissa (ks. kohta 2.2.3).

Alat, joilla tarvitaan lisää EU:n toimia

- Kaikkien huumeidentorjuntatoimien arviointia olisi edelleen edistettävä ja arviointeja olisi tehtävä säännöllisesti. EDMC:n ja Europolin olisi myös yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kehitettävä sopivia arviointivälineitä.

3.3. Huumausaineiden kysynnän vähentäminen sekä huumausaineiden väärinkäytön ja huumausainerikollisuuden ehkäiseminen

3.3.1. Huumausaineiden kysynnän vähentäminen ja niiden väärinkäytön ehkäiseminen

Kansalliset tulokset

- Jäsenvaltiot ovat toimintasuunnitelmassa esitettyjen periaatteiden mukaisesti painottaneet entistä enemmän huumausaineiden väärinkäytön ehkäisemisen ja hoidon merkitystä. Kaikissa jäsenvaltioissa pidetään tärkeänä kysynnän vähentämiseen tähtäävien kattavien ohjelmien kehittämistä, ja niiden täytäntöönpano tapahtuu usein paikallistasolla yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan ja valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa.
- Kaikissa jäsenvaltioissa pidetään tärkeänä myös sellaisten laajojen torjuntaohjelmien kehittämistä, jotka kattavat sekä lailliset että laittomat huumeet, ja kouluissa tehtävä huumeidentorjuntatyö on ensisijainen painopistealue.

- Mielekkään vapaa-ajan toiminnan tarjoaminen huumeiden vaihtoehtona, erityisesti syrjäytyneiden kaupunkialueiden huumeille alttiille väestöryhmille.
- Vaikeimmin tavoitettavia huumeidenkäyttäjiä varten on olemassa erilaisia matalakynnyksisiä palvelupisteitä, etsivää työtä ja liikkuvia yksiköitä. Tällaista työtä pidetään merkittävänä keinona vähentää huumausaineiden aiheuttamia haittoja, kuten tartuntatauteja ja yliannostuksia.
- Tiedotus- ja valistustoiminta ovat osa kysynnän vähentämiseen tähtääviä strategioita kaikissa jäsenvaltioissa. Yleisesti tunnustetaan, että joukkotiedotuskampanjoita on hyvä täydentää ottamalla kontakteja suoraan kohderyhmiin.
- Kaikissa jäsenvaltioissa on tarjolla paljon erilaisia hoitopalveluita, sekä lääkehoitoa että lääkkeitöntä hoitoa.
- Tunnetuimpia toimenpiteitä, joiden avulla jäsenvaltioissa pyritään vähentämään huumeriippuvuuteen liittyviä riskejä, ovat neulanvaihto-ohjelmat ja metadonikorvaushoito.
- Myös vankiloissa on alettu suhtautua vakavasti huumeriippuvaisten hoitoon. Huumeettomat osastot ovat vankiloissa yhä yleisempiä.
- Jäsenvaltiot ovat myös aktiivisesti luoneet järjestelyjä, joiden avulla huumeriippuvaisille voidaan tarjota vaihtoehtoja vankilassaoleskelulle. Ongelmaan pyritään puuttumaan tehokkaammin toteuttamalla innovatiivisia ideoita, kuten perustamalla erityisiä huumausainetuomioistuinta.
- Kaikissa jäsenvaltioissa on perustettu tutkimusohjelmia ja usein myös erityisiä tutkimusinstituutteja tätä tarkoitusta varten.
- Jäsenvaltioissa on uhrattu huomattavasti voimavaroja tutkimukseen, joka koskee autolla ajamista huumausaineiden vaikutuksen alaisena.

Alat, joilla tarvitaan lisää kansallisia toimia

- Olisi pyrittävä kehittämään enemmän innovatiivisia ennaltaehkäiseviä ohjelmia. Niiden tuloksia pitäisi levittää tehokkaammin käyttäen hyväksi erilaisia yhteisön kanavia kuten huumeiden kysynnän vähentämiseen tähtääviä ohjelmia koskevaa EDMC:n tietokantaa (EDDRA).
- Arvioinnin perusteella näyttää siltä, että erityisiä terveydenhoidon, koulutuksen ja nuorisotyön ammattilaisille tarkoitettuja, huumeiden väärinkäyttöön liittyviä koulutusjaksoja ja verkostoja on perustettu niukasti. Koulutusjaksoja sekä henkilöstön ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa varten olisi kehitettävä aktiivisemmin yhteisiä sääntöjä asiaan liittyvien yhteisön ohjelmien (mm. Leonardo, Sokrates ja Nuoriso), avulla.

Tulokset EU:n tasolla

- Puheenjohtajavaltio Espanjan aloitteesta neuvosto on hyväksynyt päätöslauselman huumausaineiden käytön ehkäisyn sisällyttämisestä koulujen opetussuunnitelmiin¹⁵.

¹⁵ CORDROGUE 4 REV 3 – 8.5.2002.

Neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden edustajat ovat hyväksyneet myös päätöslauselman huumausaineiden viihdekäytön ehkäisystä¹⁶.

- Monia huumeidentorjuntaohjelmia ja verkostoja on rahoitettu huumausaineiden väärinkäytön ehkäisemiseen tähtäävästä yhteisön ohjelmasta. Ohjelma korvataan vuoteen 2003 mennessä kansanterveyden ohjelmalla (2001–2006)¹⁷, jonka yhtenä osa-alueena on huumeidentorjunta.
- Toukokuussa 2002 komissio esitti yhdessä EDMC:n kanssa laatimansa ehdotuksen neuvoston suositukseksi huumausaineiden väärinkäyttöön liittyvien riskien ehkäisemisestä ja vähentämisestä¹⁸. Suositusluonnoksessa kiinnitetään erityistä huomiota EU:n huumausainestrategian toiseen kansanterveyttä koskevaan tavoitteeseen, jonka mukaan viiden vuoden kuluessa pyritään tuntuvasti vähentämään huumeiden väärinkäyttöön liittyviä terveyshaittoja soveltamalla hyviksi osoittautuneita riskien vähentämistoimenpiteitä. Ehdotuksessa mainitaan tiedottaminen ja neuvonta, etsivä nuorisotyö, vertaistoiminta, hätäpalvelut, verkostoituminen, terveys- ja sosiaalipalvelujen integrointi sekä koulutus ja alan ammattilaisten akkreditointi. Neuvoston on määrä hyväksyä suositus vuoden 2002 loppuun mennessä.
- Tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudennen puiteohjelman yhteydessä komissio on esittänyt mm. amfetamiinintyyppisiä stimulantteja ja yleensä synteettisiä huumausaineita koskevan tutkimuksen rahoittamista. Tutkimustyötä huumeiden vaikutuksista aivoihin on niin ikään tarkoitus jatkaa. Kuudenteen puiteohjelmaan sisältyy monia muitakin, ei välttämättä suoranaisesti huumeisiin liittyviä tutkimusaloja, joiden perusteella voidaan rahoittaa huumeisiin liittyvää tutkimustyötä (esim. terveysalan genomiikka ja bioteknologia).
- EU:n työryhmä, joka käsittelee alkoholin, huumausaineiden ja lääkkeiden vaikutusta autolla ajamiseen, on esittänyt aiheesta useita suosituksia. Suositukset koskevat mm. yhdenmukaisen menettelyn hyväksymistä huumausaineiden käytön testaamista varten, tutkimustoimia kuljettajien testaamiseksi liikenteessä sekä koulutusohjelmien laatimista.

Alat, joilla tarvitaan lisää EU:n toimia

- On tärkeää, että sekä komissio että jäsenvaltiot tiedottavat aktiivisesti eri verkostoille ja alan ammattilaisille mahdollisuuksista osallistua kansanterveysohjelman tavoitteiden saavuttamiseen. Näin he voivat hyödyntää täysipainoisesti ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia saada tukea huumeiden väärinkäytön torjunnassa.
- Kaikkien toimijoiden olisi myös perehdyttävä tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudennen puiteohjelman tarjoamiin rahoitusmahdollisuuksiin. EDMC voisi levittää tehokkaasti tietoa tutkimusmahdollisuuksista ja tutkimusten tuloksista.
- Huumeidenkäytön ehkäisyä, huumausaineiden kysynnän sekä huumeriippuvuuteen liittyvien riskien vähentämistä koskevien hyvien käytäntöjen vaihtoa tulisi edistää.
- Komission ja neuvoston olisi toteutettava jatkotoimia alkoholin, huumausaineiden ja lääkkeiden vaikutusta autolla ajamiseen käsittelevän EU:n työryhmän suositusten

¹⁶ CORDROGUE 2 REV 3 – 15.4.2002.

¹⁷ EYVL L 271, 9.10.2002, s. 1.

¹⁸ KOM (2002) 201 lopullinen, 8.5.2002.

perusteella. Komissio onkin ehdottanut, että autolla-ajo laittomien huumeiden vaikutuksen alaisena otetaan tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudennen puiteohjelman yhdeksi tutkimusaiheeksi.

3.3.2. Huumausainerikollisuuden ehkäiseminen

Kansalliset tulokset

- Poliisi on tällä alalla merkittävässä asemassa kaikissa jäsenvaltioissa. Kouluissa toteutetaan aiheeseen liittyviä tiedotuskampanjoita kaikissa jäsenvaltioissa.

Alat, joilla tarvitaan lisää kansallisia toimia

- Kaikkien asianomaisten toimijoiden olisi korostettava kansallisella tasolla huumausainerikollisuuden ehkäisemistä.
- Olisi tutkittava mahdollisuuksia hyödyntää tehokkaammin kansalaisyhteiskunnan osallistumista huumausainerikollisuuden torjuntaan.
- Tällä alalla olisi tehtävä lisää tutkimusta.

Tulokset EU:n tasolla

- Eurooppalainen rikosensorjuntaverkosto perustettiin neuvoston päätöksellä 28. toukokuuta 2001¹⁹. Verkoston tarkoituksena on kehittää rikosensorjunnan eri ulottuvuuksia unionin tasolla ja tukea rikosensorjuntatoimia paikallisella ja kansallisella tasolla. Verkosto kattaa kaikenlaiset rikokset, mutta erityistä huomiota kiinnitetään nuoriso-, kaupunki- ja huumausainerikollisuuteen.

Alat, joilla tarvitaan lisää EU:n toimia

- Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä pitäisi vaihtaa tehokkaammin erityisesti rikosensorjuntaverkoston avulla.

3.4. Tarjonnan vähentäminen

Kansalliset tulokset

- Jäsenvaltiot osoittavat huomattavasti varoja huumeiden tarjonnan vähentämiseen ja huumeikaupan torjuntaan.
- Yhteistyö poliisi-, tulli- ja rajavaltaviranomaisten kanssa tapahtuu mm. paikallisten sopimusten, yhteisymmärryspöytäkirjojen ja virallisesti perustettujen yhteisten yksikköjen avulla.
- Yhteistyötä eri jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välillä on tiivistetty, jotta rajatylittävän huumeikaupan torjuntaa voidaan tehostaa. Esimerkkeinä tällaisesta yhteistyöstä voidaan mainita mm. Hazeldonk²⁰, alueelliset verkostot meriteitse tapahtuvan

¹⁹ EYVL L 153, 8.6.2001, s. 1.

²⁰ Alueellinen järjestely, jossa ovat mukana Ranska, Belgia, Alankomaat ja Luxemburg ja jonka tarkoituksena on edistää neuvontaa, suunnittelua ja operatiivista yhteistyötä rajatylittävän huumeikaupan ja huumeturismin torjumiseksi.

huumekaupan torjumiseksi, yhteiset valvontaoperaatiot, huumekauppiaiden profilointi tärkeimmillä kansainvälisillä lentokentillä ja yhteiset tutkimusyksiköt.

- Synteettisten huumeiden tuotannon ja kaupan torjumiseksi on toteutettu erilaisia aloitteita, joiden tarkoituksena on yhdistää rikostutkimusten ja lainvalvonnan yhteydessä saadut tiedot.
- Rahanpesun torjumiseksi on vahvistettu kansallisia koordinoitijärjestelyjä ja perustettu uusia rakenteita.

Alat, joilla tarvitaan lisää kansallisia toimia

- Yhteistyötä kansallisten poliisi-, tulli- ja rajavaltaviranomaisten välillä olisi vahvistettava.
- Yhteisillä tutkimusryhmillä on suuri merkitys jäsenvaltioiden välisen huumekaupan torjumisessa. Jäsenvaltioiden pitäisi ratifioida keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehty yleissopimus²¹, jossa määrätään yhteisten tutkimusyksiköiden perustamisesta, ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet yhteisistä tutkimusyksiköistä tehdyn puitepäättöksen määräysten noudattamiseksi.
- Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet eurooppalaista pidätysmääräystä²² koskevan puitepäättöksen ja jäsenvaltioiden välillä noudatettavien luovutusmenettelyjen noudattamiseksi, sillä näin voidaan parantaa oikeudellista yhteistyötä huumekaupan torjumiseksi.
- Olisi harkittava virallisten yhteistyömekanismien perustamista kansallisten lainvalvontaviranomaisten välille, mikäli niitä ei vielä ole olemassa. Lisäksi on varmistettava, että olemassa olevat yhteistyömekanismit toimivat käytännössä.
- Neuvoston säädökset rahanpesun torjunnasta olisi pantava täysimääräisesti täytäntöön kansallisella tasolla, erityisesti direktiivi 2001/97/EY rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä²³.

Tulokset EU:n tasolla

- Yhteisön rahoitusohjelmat, mm. OISIN ja FALCONE, ovat helpottaneet merkittävästi yhteistyötä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välillä.
- Neuvoston päätös poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa koskevasta puiteohjelmasta²⁴ edistää yleistä tavoitetta taata unionin kansalaisille korkeatasoinen suojelelu vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella. Huumeongelmaan

²¹ EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1.

²² Komission ehdotus eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä perustui tuomioistuinten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen, ja tarkoituksena oli korvata nykyinen rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen vaatimuksella, jonka mukaan kaikkien kansallisten oikeusviranomaisten on sellaisenaan tunnustettava mahdollisimman vähäisten muodollisuuksien perusteella toisen jäsenvaltion oikeusviranomaisen antamat määräykset henkilön pidättämisestä ja luovuttamisesta. Neuvosto on hyväksynyt ehdotuksen vuonna 2002.

²³ EYVL L 344, 28.12.2001, s. 76.

²⁴ EYVL L 203, 1.8.2002, s. 5.

liittyvät toimet ovat keskeinen osa tätä ohjelmaa. Ohjelman rahoittamiseen kaudella 2003–2007 on myönnetty 65 miljoonaa euroa.

- Komissio esitti vuonna 2001 ehdotuksen puitepäättökseksi huumekauppaan liittyvän rikollisen toiminnan tunnusmerkistöä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta²⁵. Ehdotuksen tarkoituksena on torjua laitonta huumekauppaa, jonka välityksellä huumausaineet ja psykotrooppiset aineet kulkeutuvat yhteiskuntiimme. Laiton huumekauppa tapahtuu usein monen jäsenvaltion alueella, minkä vuoksi Euroopan unionin toiminnalla voidaan saavuttaa todellista lisäarvoa kansallisella tasolla toteutettuihin toimiin verrattuna. Puitepäättöksen hyväksyminen edistäisi merkittäväällä tavalla huumekaupan torjuntaa EU:ssa.
- Vuonna 2002 antamassaan tiedonannossa "Kohti Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen yhdenmukaista valvontaa" komissio suosittelee eräitä lyhyen ja keskipitkän aikavälin toimenpiteitä, jotka olisi toteutettava EU:n ulkorajojen valvontaa koskevan yhteisen politiikan kehittämiseksi. Näiden toimenpiteiden avulla voidaan tehostaa unionin alueelle suuntautuvan huumekaupan torjuntaa.
- Kesäkuussa 1997 vahvistettu uusia synteettisiä huumausaineita koskeva yhteinen toiminta on hyödyllinen mekanismi, jonka avulla voidaan vaihtaa tietoja näistä aineista ja valvoa niitä kaikkialla EU:n alueella. Vuodesta 2000 alkaen sen määräysten perusteella on tutkittu viittä synteettistä huumausainetta²⁶. Kahdesta aineesta (4-MTA ja PMMA) on laadittu EU:n laajuisia valvontatoimenpiteitä. Neuvosto on myös antanut GHB:sta ja ketamiinista päätelmät, joissa se suosittelee, että Europol ja EDMC valvovat tiukasti näiden aineiden väärinkäyttöä runsaan vuoden ajan.
- Synteettisten huumeiden tuotannon ja kaupan torjumiseksi on tehty erilaisia aloitteita, joiden tarkoituksena on selvittää, miten rikostutkimusten ja lainvalvonnan yhteydessä saatuja tietoja voitaisiin yhdistää. Esimerkiksi CASE (Comprehensive Action against Synthetic Drugs in Europe)²⁷ on EU:ssa merkittävä yhteistyöväline, jonka toteuttamisen jäsenvaltiot ovat ottaneet painopistealueeksi. Muita vastaavia hankkeita ovat SMT (yhdenmukaisen menetelmän kehittäminen amfetamiinien profiloimista varten) ja ekstaasia koskeva CAPE (Central Analysis Program Ecstasy).
- Europol on arvioinut ja päivittänyt LOGO-järjestelmänsä²⁸, joka liittyy ekstaasitakavarikkoja koskevien lainvalvonta- ja ballististen tietojen keräämiseen, arviointiin ja levittämiseen ja jossa ovat mukana kaikki jäsenvaltiot.
- Yhteistyötä kemianteollisuuden kanssa on kehitetty ja lisätty kaikkialla EU:ssa, jotta voitaisiin estää kemiallisten lähtöaineiden kulkeutuminen laittomiin tarkoituksiin. Komissio on laatinut kemianteollisuudelle asiaa koskevat ohjeet, joiden tarkoituksena on lisätä kemianteollisuuden edustajien keskuudessa lainsäädännön tuntemusta, tehostaa näiden yhteistyötä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa ja tiedottaa synteettisten huumeiden laittomassa valmistuksessa ilmenevistä uusista suuntauksista ja

²⁵ KOM(2001) 259 lopullinen.

²⁶ MBDB, 4-MTA, GHB, ketamiini ja PMMA.

²⁷ Ruotsin aloitteesta käynnistetty pilottihanke, joka liittyy amfetamiinien epäpuhtauksien profilointiin.

²⁸ LOGO-järjestelmän avulla Europol voi käsitellä jäsenvaltioiden ilmoittamista huumetakavarikoista saatuja muita kuin henkilötietoja ja synteettisistä huumeista otettuja valokuvia, mikä helpottaa yhtäläisyyksien ja yhteyksien tunnistamista.

kemiallisista aineista. Lähtöaineita koskevassa yhteisön lainsäädännössä viitataan näihin ohjeisiin sekä vapaaehtoisen valvonnan kohteena olevien kemiallisten aineiden luetteloon.

- Komission ehdotukset toimenpiteistä tiettyjen aineiden kulkeutumisen estämiseksi huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3677/90 muuttamiseksi on hyväksytty. Säädöstä muutettiin, jotta voitaisiin ottaa huomioon vuonna 1988 tehtyyn, huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskevaan YK:n yleissopimukseen tehtyt muutokset (luetteloon kuuluu nykyään 23 kemiallista lähtöainetta), ja selkeyttää viittauksia aineiden sekoituksiin ja ennalta tehtäviin vienti-ilmoituksiin.
- Komissio on hyväksynyt laatimansa ehdotuksen²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, jolla korvataan tiettyjen huumaus- ja psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen käytettävien aineiden valmistamisesta ja saattamisesta markkinoille annettu direktiivi 92/109/ETY. Ehdotuksessa säädetään nykyisten sääntöjen tehostamisesta eräiden laittomien huumausaineiden valmistuksessa käytettävien aineiden osalta. Uudessa asetuksessa on myös sääntöjä lupamenettelystä, asiakkaan antamista selvityksistä, merkinnöistä sekä valvontamenettelystä.
- Yhteisön ja Turkin välillä tehty sopimus lähtöaineiden valvonnasta on määrä allekirjoittaa lähiaikoina. Sopimuksen tarkoituksena on kehittää yhteistyötä ja tehostaa lähtöaineina käytettävien kemiallisten aineiden valvontaa jäsenvaltioiden ja Turkin välisessä kaupassa.
- Lähtöaineita koskevasta yhteisön lainsäädännöstä on laadittu arviointi, jonka loppuraportti on jo saatavilla.
- YK:n huumausainetoimikunnan kokouksessa vuonna 2001 Euroopan komissio esitti päätöslauselman saadakseen kansainvälisen yhteisön toteuttamaan toimia, joiden avulla voitaisiin estää tiettyjen lähtöaineiden kulkeutuminen synteettisten huumausaineiden laittomaan valmistukseen. Tähän liittyen järjestettiin kesäkuussa 2002 Washingtonissa komission osittain rahoittama laaja kansainvälinen kokous amfetamiinintyyppisten stimulanttien lähtöaineista. Kokouksessa perustettiin erityisryhmä jatkamaan työtä.
- Eräät jäsenvaltiot ja komissio ovat osallistuneet erityisen aktiivisesti kahteen merkittävään kansainväliseen operaatioon (Operation Purple ja Operation Topaz), joiden tarkoituksena on estää kemiallisten lähtöaineiden kulkeutuminen laittomaan huumekauppaan. Operation Purple on vapaaehtoisuuteen perustuva kansainvälinen aloite, jonka tarkoituksena on jäljittää kansainvälisessä kaupassa tehtäviä kaliumpermanganaatin kuljetuksia, jotta voidaan estää niiden kulkeutuminen laittomaan kauppaan kokaiinin valmistusta varten. Operation Topaz on vastaava aloite, jonka tarkoituksena on estää etikkahapponanhydridin kulkeutuminen laittomaan kauppaan heroinin valmistusta varten.
- Joulukuussa 2001 hyväksyttiin neuvoston direktiivi 2001/97/ETY rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä. Direktiivillä laajennetaan rahanpesun torjumisesta annetun neuvoston direktiivin 91/308/ETY³⁰ soveltamisalaa, koska siinä laajennetaan sekä rahanpesun että niiden elinten määritelmää, jotka on mainittava rahanpesua koskevassa lainsäädännössä.

²⁹ KOM(2002) 494 lopullinen.

³⁰ EYVL L 166, 28.6.1991, s. 77.

- Lokakuun 17 päivänä 2000 tehty neuvoston päätös³¹ muodostaa perustan jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten väliselle yhteistyölle ja tietojenvaihdolle.
- Lisäksi on toteutettu pilottihanke (FIUNET) automaattisen sähköisen tietojenvaihtojärjestelmän kehittämiseksi rahanpesun selvittelykeskusten käyttöön. Hankkeen jatkotoimista keskustellaan parhaillaan neuvoston ja komission yksiköissä.
- Kesäkuussa 2001 tehdyssä rahanpesua koskevassa neuvoston puitepäätöksessä³² edellytetään, että jäsenvaltioilla on käytössään tarvittava lainsäädäntö ja menettelyt, jotta rikoksella saatu hyöty voidaan takavarikoida myös toisen jäsenvaltion pyynnöstä.
- Oikeudellisen yhteistyön osalta voidaan todeta, että kaikkien jäsenvaltioiden pitäisi ratifioida vuoden 2002 loppuun mennessä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä toukokuussa 2000 tehty yleissopimus ja siihen vuonna 2001 liitetty pöytäkirja. Yleissopimuksen perusteella on mahdollista muodostaa yhteisiä tutkimusryhmiä. Lisäksi neuvosto teki kesäkuussa 2002 puitepäätöksen yhteisistä tutkimusyksiköistä.³³ Oikeudellisen yhteistyön edistämiseksi on tehty myös muita merkittäviä aloitteita, joista huumeidentorjunnan alaan liittyvät Euroopan oikeudellinen verkosto³⁴, Eurojust³⁵ ja eurooppalainen pidätysmääräys.
- Yleissopimus tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä (Napoli II)³⁶ muodostaa oikeusperustan keskinäiselle avunannolle ja yhteistyölle jäsenvaltioiden tulli- ja muiden viranomaisten välillä, joilla on toimivalta panna täytäntöön yleissopimuksen määräykset (a) estääkseen ja tutkiakseen kansallisiin tullilainsäädäntöihin kohdistuvia rikkomuksia sekä (b) ryhtyäkseen syyte- ja rankaisutoimiin yhteisön ja kansallisiin tullilainsäädäntöihin kohdistuvissa rikkomuksissa. Yleissopimuksen perusteella voidaan myös muodostaa yhteisiä tutkintaryhmiä.

Alat, joilla tarvitaan lisää EU:n toimia

- Huumekaupan torjuntaan osallistuvien jäsenvaltioiden lainvalvontavirastojen yhteistyötä olisi edelleen tiivistettävä sekä EU:n tasolla että kahdensivälisissä suhteissa. Myös Europolin kanssa tehtävää yhteistyötä olisi tehostettava.
- Tätä varten olisi tarkasteltava lähemmin sellaisia jäsenvaltioiden tulokatsauksessa mainittuja aloitteita, joissa on mukana useampia jäsenvaltioita.

³¹ EYVL L 271, 24.10.2000, s. 4.

³² EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1.

³³ EYVL L 162, 20.6.2002, s. 1.

³⁴ Neuvosto hyväksyi kesäkuussa 1998 yhteisen toiminnan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevan vuoden 1997 toimintaohjelman perusteella. Verkosto aloitti toimintansa virallisesti 25. syyskuuta 1998. Se tarjoaa oikeudellista ja käytännön tietoutta keskinäisestä oikeusavusta oikeusalan ammattilaisille ja pyrkii yleensäkin parantamaan oikeudellisen yhteistyön koordinoitua jäsenvaltioiden välillä. Verkoston toiminnasta huolehtivat käytännössä kunkin jäsenvaltion nimeämät yhteysviranomaiset.

³⁵ Eurojust perustettiin maaliskuussa 2002 vahvistamaan vakavan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa. Se muodostuu kunkin jäsenvaltion lähettämistä kansallisista syyttäväviranomaisista ja tuomareista. Eurojustin tehtävänä on helpottaa kansallisten syyttäväviranomaisten toimien koordinoitua ja tukea rikostutkintaa tapauksissa, joihin liittyy järjestäytyntä rikollisuutta. Se tekee myös tiivistä yhteistyötä Euroopan oikeudellisen verkoston kanssa erityisesti oikeusapupyynnöihin vastaamisen helpottamiseksi.

³⁶ EYVL C 24, 23.1.1998, s. 2.

- Kaikkia niitä säädöksiä, joiden perusteella on mahdollista perustaa yhteisiä tutkimusyksiköitä, olisi sovellettava täysimääräisesti, jotta jäsenvaltioita voitaisiin kannustaa perustamaan tällaisia yksiköitä.
- Huumekauppiaiden profilointia tärkeimmillä kansainvälisillä lentokentillä olisi edistettävä ja kehitettävä edelleen, jotta kauppiat voidaan pidättää ja saada tietoja, joista on apua huumekauppaan osallistuvien järjestäytyneiden rikollisryhmien hajottamisessa.
- Yhteisissä valvontaoperaatioissa, joihin myös Europolin tulisi osallistua aktiivisesti, olisi keskityttävä tärkeimpiin reitteihin ja tärkeimpiin huumeisiin ja korostettava tietojen saamista huumekaupan taustalla toimivista ryhmistä.
- Yhteistyötä jäsenvaltioiden huumeidentorjunnan yhteyshenkilöiden välillä olisi tiivistettävä. Olisi myös tutkittava mahdollisuuksia ottaa käyttöön useiden jäsenvaltioiden yhteisiä huumeidentorjunnan yhteyshenkilöitä sekä EU:n sisällä että kolmansissa maissa.
- Uusia synteettisiä huumausaineita koskevasta yhteisestä toiminnasta laaditun arvioinnin perusteella on tarkoitus tehdä muutoksia lainsäädäntöön näiden aineiden torjunnan tehostamiseksi.
- Olisi selvitettävä mahdollisuuksia sisällyttää kansallisiin lainsäädäntöihin erityisiä synteettisiä huumausaineryhmiä koskeva geneerinen luokitus, jotta voitaisiin helpottaa jäsenvaltioiden toimia ja niiden koordinoitua tällä alalla.
- Lähtöaineita koskevasta yhteisön lainsäädännöstä laaditun arvioinnin perusteella on tarkoitus kuulla jäsenvaltioita siitä, millaisia muutoksia lainsäädäntöön, ohjeisiin ja käytäntöihin olisi tehtävä.
- Kesäkuussa 2002 järjestettiin Washingtonissa laaja kansainvälinen kokous, jossa käsiteltiin amfetamiinintyyppisten stimulanttien lähtöaineita ja perustettiin asiaa käsittelemään erityisryhmä. Seurantakokous on tarkoitus järjestää joulukuussa 2002. Seurantakokouksessa annetaan työryhmille tehtäväksi toteuttaa tiettyjä toimia ja raportoida tuloksista erityisryhmälle. Näin voidaan toteuttaa konkreettisia toimia amfetamiinintyyppisten stimulanttien lähtöaineiden torjumiseksi.
- Olisi myös selvitettävä mahdollisuuksia perustaa synteettisten huumausaineiden lähtöaineita koskeva yhteinen tietokanta.
- Olisi lisättävä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa rahanpesun torjunnasta vastaavien lainvalvontaviranomaisten välillä.

3.5. Kansainvälinen toiminta

3.5.1. Laajentuminen

Kansalliset tulokset

- Kaikki jäsenvaltiot tekevät aktiivisesti yhteistyötä lähes kaikkien ehdokasmaiden kanssa ja myöntävät siihen huomattavasti varoja.

Alat, joilla tarvitaan lisää kansallisia toimia

- Jäsenvaltioiden on jatkettava ja kehitettävä yhteistyötä ehdokasmaiden kanssa.

Tulokset EU:n tasolla

- EU:n huumausainestrategian ja huumeiden vastaisen toimintasuunnitelman merkitystä ehdokasmaiden kansallisten, tasapainotettujen ja yhdenmukisten huume politiikkojen esikuvana korostettiin jäsenvaltioiden, komission ja ehdokasmaiden 28. helmikuuta 2002 allekirjoittamassa yhteisessä julkilausumassa³⁷. Julkilausumassa korostettiin, että on tärkeää kehittää riittävä hallinnollinen kapasiteetti ja koordinoita huumeongelman torjunnan parissa työskentelevien viranomaisten toimia.
- Julkilausuman perusteella järjestettiin kesäkuussa 2002 kokous, johon osallistuivat neuvoston horisontaalisen huumausainetyöryhmän jäsenet ja ehdokasmaiden edustajat. Kokouksen perusteella järjestettiin Madridissa EU:n ja ehdokasmaiden välinen huumausainekonferenssi.
- Oikeus- ja sisäasioihin liittyvän yhteisön säännösten huumausaineita koskeva osuus on saatu käsiteltyä liittymisneuvotteluissa kymmenen ehdokasmaan kanssa.
- Komissio on aloittanut ehdokasmaiden kanssa viralliset neuvottelut niiden osallistumisesta EDMC:n toimintaan.
- EDMC:n perustamisasetusta on muutettu, jotta taitotietoa voidaan siirtää myös ehdokasmaihin³⁸.
- Phare-ohjelmasta on ollut erittäin paljon hyötyä, kun huumausaineita koskevaa EU:n lainsäädäntöä on tehty tutuksi ehdokasmaissa. Sen ansiosta on voitu tiivistää yhteistyötä näiden maiden kanssa sekä tarjonnan että kysynnän vähentämisen alalla. Erityisen merkittäviä ovat olleet kummitoimintahankkeet, joissa jonkin jäsenvaltion asiantuntijat opastavat ehdokasmaata tietyllä alalla. Phare-ohjelman varoista on vuonna 2000 osoitettu 20 miljoonaa euroa huumeiden valvontaan. Lisäksi on osoitettu 2 miljoonaa euroa EDMC:n ja Pharen yhteiseen hankkeeseen, jossa ehdokasmaita valmistetaan osallistumaan EDMC:n toimintaan.
- Liittymistä edeltävää rahoitustukea myönnetään Kyprokselle, Maltalle ja Turkille, jotta ne voivat tutustua oikeus- ja sisäasioihin liittyvän yhteisön säännösten huumausaineita koskevaan osuuteen. Liittymistä edeltävän rahoitustuen avulla myös autetaan näitä maita osallistumaan erilaisten yhteisön ohjelmien ja virastojen toimintaan, kuten EDMC:n toimintaan ja tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudenteen puiteohjelmaan.
- Komissio on aloittanut äskettäin hankkeen, jonka tarkoituksena on perustaa Turkkiin yhteysviranomainen keräämään tietoa maan huumetilanteesta, jotta se voisi osallistua EDMC:n Reitox-verkoston toimintaan.
- Komission yksiköt ovat laatineet tietokannan jäsenvaltioiden ja yhteisön ehdokasmaissa toteuttamista teknisen avun hankkeista. Tietokannan ovat perustaneet ja sen hallinnoinnista

³⁷ Euroopan unionin ministerien yhdessä Euroopan komission ja ehdokasvaltioiden kanssa antama julkilausuma huumausaineista (Cordroge 07 REV 2/2002, 15.2.2002).

³⁸ EYVL L 253, 7.10.2000, s. 1.

vastaavat komission yksiköt, jotta voidaan välttää päällekkäisyydet hankkeiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, joista komissio ja jäsenvaltiot vastaavat kumpikin osaltaan.

Alat, joilla tarvitaan lisää EU:n toimia

- Ehdokasmaiden kanssa olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä sekä poliittisella että teknisellä tasolla huumeita koskevan yhteisen julkilausuman ja oikeus- ja sisäasioihin liittyvän yhteisön säännösten huumausaineita koskevan osuuden täytäntöönpanemiseksi.
- Neuvottelut ehdokasmaiden osallistumisesta EDMC:n toimintaan olisi saatettava päätökseen.
- EU:n olisi edelleen kannustettava ehdokasmaita antamaan poliittista tukea vakaan institutionaalisen ja oikeusperustan luomiseen käytännön huumeidentorjuntatyötä varten sekä toimivien suhteiden ja yhteistyön aloittamiseksi EDMC:n, Europolin ja muiden alalla toimivien elinten kanssa. Ehdokasmaita on yleensäkin kannustettava vahvistamaan toimintakapasiteettiaan, mm. hallinnollista kapasiteettia ja eri virastojen yhteistyötä erityisesti synteettisten huumausaineiden ja lähtöaineiden torjunnan alalla.
- Phare-ohjelman ja liittymistä valmistelevan rahoitustuen avulla toteutettavia nykyisiä ohjelmia olisi täydennettävä. Jatkossa tuen tulisi perustua yhteisrahoitukseen tai muihin tietoisuutta lisääviin toimiin, jotta edunsaajamaissa syntyy tehokas poliittinen sitoumus huumeidentorjuntatyöhön.
- Tietokanta, johon on koottu jäsenvaltioiden ja yhteisön ehdokasmaissa toteuttamat teknisen avun hankkeet, olisi saatettava ajan tasalle.

3.5.2. Kansainvälinen yhteistyö

Kansalliset tulokset

- Jäsenvaltiot ovat osoittaneet huomattavia varoja kolmansissa maissa, erityisesti Latinalaisen Amerikan sekä Karibian ja Aasian maissa toteutettaviin huumeidentorjuntahankkeisiin.
- Jäsenvaltiot ovat myös lujittaneet yhteistyötä TACIS-maiden sekä Iranin ja Afganistanin kanssa. Yhdistynyt kuningaskunta on ryhtynyt koordinoimaan kansainvälisiä toimia Afganistanin uuden hallituksen tukemiseksi huumeidenvastaisessa työssä, kuten Geneven rahoituskonferenssissa päätettiin huhtikuussa 2002. Saksa puolestaan johtaa Afganistanin lainvalvontayksiköiden kapasiteetin kehittämistä, ja Italia vastaa oikeusjärjestelmän kehittämisestä.
- ODCCP³⁹ on edelleen jäsenvaltioiden keskeinen kansainvälinen yhteistyökumppani kolmansissa maissa toteutettavien yhteistyöhankkeiden alalla sekä asiantuntemuksensa että täytäntöönpanoviraston roolinsa vuoksi.

³⁹ YK:n yhdistetty huumausainepoliittinen ja kriminaalipoliittinen sihteeristö.

Alat, joilla tarvitaan lisää kansallisia toimia

- Jäsenvaltiot toimittivat kansainvälisestä toiminnastaan selvästi vähemmän tietoja kuin toimintasuunnitelman muilta aloilta. Tämä saattaa olla osoitus siitä, että jäsenvaltiot osoittavat eri alueille resursseja muiden kuin huumeidentorjuntaan liittyvien tavoitteiden perusteella. Tämä saattaa johtaa koordinoitun kansainvälisen huumeidentorjuntatyön näivettymiseen.

Tulokset EU:n tasolla

- Toimintasuunnitelman ja vuonna 2001 antamansa tiedonannon mukaisesti komissio keskittää toimia huumeiden tuotanto- ja kauttakulkumaihin ja tällaisille alueille erityisesti kahden tärkeimmän EU:hun johtavan huumereitin varrella: heroiinireitti Afganistanista EU:hun kulkee Keski-Aasian, Iranin, Kaukasian, Turkin, Itä-Euroopan ja Balkanin kautta, ja kokaiinireitti Latinalaisesta Amerikasta Karibian kautta.
- Myös heroiinireitillä on aloitettu hankkeita Keski-Aasiassa, Kaukasiassa, Itä-Euroopassa ja Turkissa; tarkoituksena on luoda eräänlainen suodatinjärjestelmä Afganistanin ja Länsi-Euroopan välille. EU ja neljä Keski-Aasian tasavaltaa ovat vahvistaneet EU:n ja Keski-Aasian maiden välillä tehdyn huumeidenvastaisen toimintasuunnitelman. Pakistan on äskettäin lisätty luetteloon maista, jotka voivat hyötyä viennin edistämiseen ja huumeiden tuotannolle vaihtoehtoisten tulonlähteiden kehittämiseen liittyvistä kauppaetuuksista [yleisen tullietuusjärjestelmän huumeohjelma].
- Komissio pyrkii kehittämään Afganistanissa tehokkaan jälleenrakennusohjelman, joka tarjoaisi vaihtoehtoisia toimintamahdollisuuksia ja luottojärjestelmiä maaseudulle sekä yleensäkin parantaisi ja vahvistaisi yhteiskunnan perusrakenteita ja sosiaalipalveluita sekä maan keskiosissa että maaseudulla ja loisi siten pohjaa pidemmän aikavälin kestäväälle kehitykselle. On arvioitu, että vuonna 2002 Afganistanissa toteutettiin lähes 40 miljoonan euron arvosta EU:n hankkeita unikonviljelystä riippuvaisilla alueilla sekä alueilla, jotka tarjoavat kausityövoimaa sadonkorjuuajana.
- Balkanilla CARDS-ohjelman täytäntöönpanossa oikeus- ja sisäasioiden alalla otetaan huumeet ja erityisesti niiden salakuljetus avainalueeksi, jonka ongelmiin puututaan ensinnäkin tehostamalla yleistä rikosentorjuntaa (lainsäädäntö sekä tutkinta- ja oikeusviranomaiset) ja toiseksi antamalla huumeisiin liittyvää erityiskoulutusta sekä tukemalla huumeita koskevan alueellisen tietoverkon kehittämistä.
- EU ja jäsenvaltiot osallistuvat Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella erityisen kiinteästi poliittiseen vuoropuheluun, yhteistyöhankkeiden rahoittamiseen ja etuuskohtelun myöntämiseen Andien ja Keski-Amerikan maille yleisen tullietuusjärjestelmän huumeohjelman perusteella. Yhteistyötä ja koordinoitua vahvistetaan erilaisten konsultaatiojärjestelyjen avulla. Näitä ovat mm. EU:n, Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen huumeidentorjunnan koordinointi- ja yhteistyöjärjestelmä sekä huumeidentorjuntaa koskevat korkean tason keskustelut EU:n ja Andien maiden välillä. Komissio suunnittelee vuonna 2002 Andien maissa toteutettavaa alueellista toimintaa, jonka tarkoituksena on estää lähtöaineiden kulkeutuminen laittomaan huumekauppaan. Barbados-toimintasuunnitelman yhteydessä toteutettujen toimien jatkuvuuden takaamiseksi Karibian alueella on tarkoitus myöntää huumevalvontaan tukea Karibian alueohjelmasta (2002–2007), jota rahoitetaan yhdeksännessä EKR:sta.

- Välimeren alueella taas on tehty eri maiden (Israel, Tunisia, Marokko, Jordania, Egypti, Libanon, Algeria ja Syyria⁴⁰) kanssa Euro–Välimeri-kumppanuuteen liittyviä assosiaatiosopimuksia, joiden huumausaineita koskevat määräykset kattavat sekä huumeiden tarjonnan että niiden kysynnän vähentämisen. Sopimusten täytäntöönpano edistää yhteistyötä Välimeren-maiden kanssa myös huumeidentorjunnan alalla. Valenciassa vuonna 2002 pidetyssä ministeritason Euro–Välimeri-kokouksessa perustettiin oikeus- ja sisäasioiden alueellinen yhteistyöohjelma, jossa huumeidentorjunta on maiden välisen yhteistyön ensisijainen painopistealue. Lisäksi harkitaan poliisien koulutukseen liittyvän hankkeen toteuttamista käytännön poliisiyhteistyön kehittämiseksi mm. huumeikaupan torjunnan alalla.
- Olisi pyrittävä toimimaan myös niissä EU:n ulkopuolisissa maissa, kuten Venäjällä, Ukrainassa, Moldovassa ja Valko-Venäjällä, joissa huumeita tuotetaan tai joiden kautta niitä kuljetetaan EU:hun. EU:n toimintasuunnitelmassa Venäjän federaatiota koskevaa yhteistä toimintaa varten todetaan, että huumausaineiden torjunta on järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevan oikeudellisen ja lainvalvontayhteistyön painopistealue. Oikeus- ja sisäasioita koskevassa EU:n toimintasuunnitelmassa Ukrainaa varten kaavailaan tuen antamista huumeikaupan ja huumeiden väärinkäytön torjuntatoimiin erityisesti ehkäisevien toimien ja kuntoutuksen alalla. Valko-Venäjän, Ukrainan ja Moldovan huumeidentorjuntaohjelman (BUMAD) tavoitteena on vahvistaa kyseisten maiden oikeuslaitosta ja hallintorakenteita ja tukea niissä tehtävää huumeidentorjuntatyötä.
- Useimpia komission huumeidentorjuntahankkeita rahoitetaan maantieteellisesti määritellyistä budjettikohdista. Näitä määrärahoja täydennetään budjettikohdasta B7-6310 (Pohjois–etelä-yhteistyö huumausaineiden ja niiden väärinkäytön torjumiseksi), joka on globaali ja temaattinen rahoitusväline alueellisten pilottihankkeiden kehittämiseksi huumeidentorjunnan alalla.
- Noin puolet EU:n ja jäsenvaltioiden kehitysmaissa toteuttamista huumeidentorjuntahankkeista (ja noin 80 % rahoituksesta) toteutetaan Latinalaisen Amerikan ja Karibian maissa. Näillä alueilla käytettiin huumeidentorjuntaan noin 241 miljoonaa euroa. Toinen puoli hankkeista on toteutettu heroiinireitillä (noin 22 milj. euroa EU:n rahoitusta), minkä lisäksi joitakin hankkeita on toteutettu eri Aasian ja Afrikan maissa, joille EU on myöntänyt tukea huumeidentorjunnan alalla (40 milj. euroa).
- Komission yksiköt ovat laatineet tietokannan jäsenvaltioiden ja yhteisön kolmansissa maissa huumeidentorjunnan alalla toteuttamista teknisen avun hankkeista. Tietokannan ovat perustaneet ja sen hallinnoinnista vastaavat komission yksiköt, jotta voidaan välttää päällekkäisyydet hankkeiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, joista komissio ja jäsenvaltiot vastaavat kumpikin osaltaan.
- Komissio katsoo, että ODCCP on merkittävä kansainvälinen yhteistyökumppani huumeidentorjunnan alalla. Se haluaa löytää uusia yhteistyöalueita ja jatkaa rahoitusyhteistyötä UNDCP:n⁴¹ kanssa. Myös eräät muut YK:n elimet (mm. UNESCO ja UNDP) toteuttavat EU-hankkeita, jotka keskittyvät huumeiden torjuntaan tai joissa se on keskeinen aihe.

⁴⁰ Kaikki näiden maiden kanssa tehdyt assosiaatiosopimukset on allekirjoitettu lukuun ottamatta Syyrian kanssa tehtävää sopimusta, josta vasta neuvotellaan.

⁴¹ YK:n kansainvälinen huumausaineohjelma.

- EU:n jäsenvaltiot ja komissio osallistuvat aktiivisesti YK:n huumausainetoimikunnan työskentelyyn ja EU:n kantojen valmisteluun toimikunnan kokouksia varten.
- Dublin-ryhmä on EU:n epävirallinen elin, jossa jäsenvaltiot keskustelevat huumeidentorjuntapolitiikoista merkittävien kansainvälisten kumppanien kanssa. Lisäksi Dublin-ryhmä tarkastelee huumeongelmia eri alueilla paikallisten alaryhmien laatimien raporttien perusteella.

Alat, joilla tarvitaan lisää EU:n toimia

- Kansainvälistä toimintaa voitaisiin parantaa tehostamalla kolmansissa maissa toteutettavien toimien koordinoitua EU:n tasolla. EU:n on myös määriteltävä selkeät maantieteelliset painopistealueet kolmansissa maissa tehtävälle huumeidentorjuntatyölle.
- EU:n samoin kuin laajemman kansainvälisen yhteisön tavoitteena Afganistanissa tulisi olla maan hallituksen avustaminen oopiumiunikon viljelyn lopettamisessa ja huumeverkostojen hajottamisessa, jotta voidaan päästä eroon taloudellisesta ja sosiaalisesta opiaattiriippuvuudesta ja vähentää niiden ja muiden huumeiden kysyntää sekä Afganistanissa että Lounais-Aasiassa yleensä. Kansainvälistä tukea huumeidentorjuntatyölle Afganistanissa on koordinoitava.
- Budjettikohdasta B7-6310 (Pohjois-etelä-yhteistyö huumausaineiden ja niiden väärinkäytön torjumiseksi) on laadittu hiljattain ulkoinen arviointi. Toisaalta budjettikohdan määrärahoja on askettäin vähennetty. Komissio tutkii parhaillaan, miten se voi sovittaa yhteen arvioinnissa esitetyt päätelmät ja suositukset sekä budjettivallan käyttäjän päätöksen supistaa budjettikohdan määrärahoja.
- EU:n ja sen jäsenvaltioiden tulisi kehittää edelleen EU:n kannanottoja huumeongelmaa käsittelevillä kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti YK:n huumausainetoimikunnassa.
- Tietokanta, johon on koottu jäsenvaltioiden ja yhteisön kolmansissa maissa toteuttamat teknisen avun hankkeet, olisi saatettava ajan tasalle.

4. PÄÄTELMÄT JA EHDOTUKSET

Sen jälkeen kun EU:n huumausainestrategia hyväksyttiin joulukuussa 1999 ja toimintasuunnitelma kesäkuussa 2000, kaikki toimijat ovat edistyneet huomattavasti toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa sen kaikilla osa-alueilla:
--

- EU:n huumausainestrategia ja huumausaineiden torjuntaa koskeva toimintasuunnitelma (2000–2004) on otettu keskeiseksi lähtökohdaksi kaikissa niiden täytäntöönpanoon liittyvissä toiminnaissa. Ne muodostavat kehyksen kaikille huumeidentorjuntatoimille ja -aloitteille sekä jäsenvaltioissa että EU:n tasolla.
- Toimintasuunnitelma on laaja-alainen; se kattaa kaikki huumausaineiden torjunnan eri osa-alueet.
- Neuvosto on hyväksynyt EU:n huumausainestrategian ja toimintasuunnitelman perusteella monia aloitteita, ja eräistä merkittävistä komission ja jäsenvaltioiden esittämistä ehdotuksista keskustellaan parhaillaan (ks. liite 3).

- Monet tasapainotetut kansalliset toimintasuunnitelmat on laadittu EU:n toimintasuunnitelmassa esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

Paljon on kuitenkin vielä tehtävä, kuten tämän tiedonannon 3 luvussa esitetty analyysi osoittaa. Erityisesti olisi kiinnitettävä huomiota seuraaviin kysymyksiin:

- Synteettisten huumausaineiden torjunnan on edelleen oltava EU:n ja sen jäsenvaltioiden keskeinen painopistealue, kuten oikeus- ja sisäasiain ministerit korostivat Tanskassa syyskuussa 2002 pidetyssä kokouksessa.
- Huumeidentorjuntapolitiikkojen ja -toimien arviointia sekä kansallisella että EU:n tasolla olisi kehitettävä edelleen. Tutkimus on tässä suhteessa tärkeää, jotta toimia voidaan toteuttaa tosiseikkojen perusteella.
- Ehdokasmaiden kanssa olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä huumeita koskevan yhteisen julkilausuman ja oikeus- ja sisäasioihin liittyvän yhteisön säännösten huumausaineita koskevan osuuden täytäntöönpanemiseksi.
- Kolmansissa maissa toteutettavien toimien koordinointia EU:n tasolla on parannettava ja keskityttävä tärkeimpiin tuotanto- ja kauttakulkumaihin.

Jotta huumausaineita koskevan EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa voidaan edistää ja valmistautua sen loppuarviointiin, komissio esittää seuraavia toimia:

(a) Toimintasuunnitelmaan sisältyvistä toimista olisi valittava erityisiä painopistealueita, jotta täytäntöönpano voidaan keskittää tiettyjen avaintoimintojen ympärille. Tarvittaessa niiden täytäntöönpanolle olisi myös asetettava määräajat. Lisäksi olisi luotava mekanismi täytäntöönpanon edistymisen valvontaa varten.

(b) Neuvoston puheenjohtajavaltion ja komission olisi perustettava vuonna 2003 ohjausryhmä, johon kuuluisi komission, neuvoston puheenjohtajavaltion, Europolin ja EDMC:n edustajia. Myös Euroopan parlamenttia pyydetään nimeämään edustaja tähän ryhmään. Ohjausryhmän tehtävänä olisi valvoa ja ohjata komission laatiman loppuarvioinnin valmistelua. Se voisi erityisesti antaa neuvoja arviointimenetelmän ja -välineiden valinnassa. Ohjausryhmä voisi myös huolehtia arviointityön jatkuvuudesta neuvoston puheenjohtajuuden vaihtuessa.

(c) Toimintasuunnitelman täytäntöönpanon jälkimmäisen puoliskon aikana toteutettavissa aloitteissa olisi syytä keskittyä ensisijaisesti suunnitelmassa esitettyjen toimien toteuttamiseen. Ohjausryhmä voisi huolehtia jatkuvuuden varmistamisesta aloitteiden toteuttamisessa.

(d) EDMC:n ja Europolin olisi vertailtava jäsenvaltioiden toimittamia vuoden 2003 tietoja vuoden 1999 perustietoihin huumeiden alalla toimintasuunnitelman loppuarvioinnin yhteydessä.

(e) Vuonna 2004 voitaisiin järjestää konferenssi, jotta kansalaisyhteiskunta voisi osallistua EU:n huume politiikan kehittämiseen.

(f) Komissio laatii jäsenvaltioiden, EDMC:n, Europolin ja komission omien yksiköiden toimittamien tietojen perusteella tiedonannon toimintasuunnitelman loppuarvioinnista vuoden 2004 loppuun mennessä.

(g) Kööpenhaminassa kokoontuva Eurooppa-neuvosto vahvistaa tämän puoliväliarvioinnin sekä sen päätelmät ja siinä esitetyt ehdotukset.

LIITE I

Tiivistelmä jäsenvaltioiden vastauksista kyselyyn huumausaineita koskevan EU:n toimintasuunnitelman (2000–2004) täytäntöönpanosta

Johdanto

Toimintasuunnitelman väliarvioinnin yhteydessä jäsenvaltioille lähetettiin kysely niistä toimintasuunnitelman kohdista, joiden johdosta jäsenvaltioiden edellytetään toteuttavan toimenpiteitä. Komissio on laatinut jäsenvaltioiden vastausten pohjalta valmisteluasiakirjan (ns. **tilannekatsaus**). Tilannekatsauksessa tarkastellaan kaikkien jäsenvaltioiden vastauksia aihepiireittäin toimintasuunnitelman mukaisessa järjestyksessä. Tässä liitteessä esitetään yhteenvedo kuhunkin kohtaan liittyvistä vastauksista. Koko tilannekatsaus on luettavissa komission Europa-verkkosivuilta.

1. Koordinointi

1.2.2 Koordinoinnin varmistaminen ja koordinaattorin nimittäminen

Kaikissa jäsenvaltioissa pidetään tärkeänä, että huume politiikkaa koordinoidaan koko julkishallinnon laajuisesti. Jäsenvaltiot noudattavat erilaisia toimintamalleja hallintojärjestelmänsä rakenteen mukaan. Esimerkiksi Ranska, Portugali, Ruotsi, Luxemburg, Italia, Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat nimittäneet oman kansallisen koordinaattorin. Toisissa maissa taas kansallisesta koordinaatiosta vastaa ministeriö (Irlanti). Joissakin maissa on perustettu ministeriöiden välinen komitea koordinoimaan huumausaineisiin liittyviä kysymyksiä (Itävalta, Kreikka).

1.2.4 Tasapainoisen ja koordinoitun lähestymistavan varmistaminen

Useimmilla mailla on huumausaineita koskeva kansallinen suunnitelma tai strategia. Näin on muun muassa Tanskassa, Suomessa, Kreikassa, Irlannissa, Luxemburgissa, Alankomaissa, Portugalissa, Espanjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. On rohkaisevaa todeta, että jotkut jäsenvaltiot ovat kehittäneet tarkoin punnittuja kansallisia toimintasuunnitelmia EU:n toimintasuunnitelman mukaisesti. Näin ei kuitenkaan ole toimittu kaikissa jäsenvaltioissa.

1.3.2 Yhteisö ja paikallinen toiminta

Jäsenvaltioiden toimintasuunnitelmissa on ohjeita siitä, miten paikallisyhteisöt voivat osallistua huumausaineiden torjuntaan varsinkin kaupunkialueilla. Nykyään yleinen suuntaus vaikuttaa olevan huumausainekysymyksiä koskevan vastuun hajauttaminen ja siirtäminen paikalliselle tasolle varsinkin ennaltaehkäisy alalla. Aasukkaat, vanhemmat, yhteisö ja yhteisvastuuperiaatteella toimivat ryhmät ovatkin tehneet aktiivista vapaaehtoistyötä useilla toiminta-aloilla.

1.4.2 Asianmukaisen rahoituksen hankkiminen ennaltaehkäisylle

Resursseja voidaan jakaa eri tavoin kansallisen hallintojärjestelmän mukaan (kansallinen, liittovaltio- tai paikallistaso). Jotkut maat, kuten Luxemburg, Kreikka ja Yhdistynyt kuningaskunta, ilmoittavat, että myönnettyjen resurssien määrää on hiljattain lisätty. Tämä johtuu osaksi maiden kansallisen huumausaineita koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta.

1.5 Tietojenvaihto

Jäsenvaltioiden pääasialliset tietojenvaihtokanavat ovat Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EDMC) sekä Falcone- ja Oisin -ohjelmat. Jotkut maat ovat sitoutuneet kahdenvälisiin aloitteisiin joko keskenään tai kolmansien maiden kanssa. Ajoittain on tehty myös operatiivista yhteistyötä.

2. Tiedon hankkiminen ja arviointi

2.1.1 Tietoa viidestä tärkeimmästä indikaattorista

Kaikki jäsenvaltiot pyrkivät hankkimaan vertailukelpoista ja luotettavaa tietoa viidestä tärkeimmästä indikaattorista. Useimmat ovat asettaneet alaan erikoistuneita työryhmiä.

2.1.4 Poliittisen ja taloudellisen tuen riittävyys

Jäsenvaltiot katsovat huolehtivansa asianmukaisesti rahoituksesta, jota käytetään viittä tärkeintä indikaattoria koskevaan tiedottamiseen.

2.2.6 Huumausainerikollisuuden torjuntatoimien arviointi

Joissain maissa ollaan parhaillaan luomassa tehokasta torjuntatoimien seuranta- ja arviointijärjestelmää. Kaikissa maissa arviointi ei vielä ole järjestelmällistä. Joidenkin maiden (esimerkiksi Belgian ja Ranskan) mukaan toimien arviointi tällä alalla on vaikeaa, koska huomioon otettavat näkökohdat ovat monimutkaisia ja niitä on paljon. Kreikka ja Irlanti ovat kuitenkin kyenneet luomaan alakohtaisia indikaattoreita. Italia esitti mielenkiintoisen huomion, jonka mukaan indikaattoreita on parannettava siten, että ne ovat vertailukelpoisia yhteisön ja kansainvälisellä tasolla.

2.2.7 Tutkimus järjestäytyneiden rikollisryhmien merkityksestä huumausainekaupassa

Käynnissä on useita hankkeita, joihin osallistuvat poliisi ja yliopistot.

3. Kysynnän vähentäminen

3.1 Suurempi merkitys väärinkäytön ehkäisylle ja kysynnän vähentämiselle

3.1.1. Huumausaineiden käytön vähentäminen

3.1.1.1. Kehitetään huumausaineiden ehkäisyohjelmia (myös kouluissa)

Kaikki jäsenvaltiot pitävät tällaisten ohjelmien kehittämistä tärkeänä. Yleensä ehkäisyohjelmat toteutetaan hajautetusti ja paikallisyhteisöt toimivat niissä aktiivisesti yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden (esimerkiksi opettajien ja vanhempien) kanssa. Näin toimitaan esimerkiksi Tanskassa. Laittomien huumausaineiden lisäksi ehkäisyohjelmat koskevat myös alkoholin ja tupakan käyttöä. Yhdistynyt kuningaskunta ja Saksa ovat antaneet tietoja kiinnostavista kohdennetuista hankkeista, jotka ovat parhaillaan käynnissä.

3.1.1.3. Myönnetään resursseja huumausaineita korvaaville vaihtoehdoille

Tämän alan toimet toteutetaan yleensä paikallisella tasolla, ja jäsenvaltiot pyrkivät suuntaamaan toimintansa heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kaupunkialueilla, joilla on vaikeita sosiaalisia ongelmia. Apuna käytetään usein vapaaehtoistyöntekijöitä. Yksi yleisimmistä vaihtoehdoista huumausaineille on urheilu. Alankomaat on antanut

yksityiskohtaiset tiedot varoista, joita myönnetään vaihtoehtojen tarjoamiseksi huumausaineille.

3.1.1.4. Kehitetään innovatiivisia lähestymistapoja synteettisten huumausaineiden käytön ehkäisemiseksi

Yleensä jäsenvaltiot ovat tietoisia synteettisiin huumausaineisiin liittyvien ongelmien lisääntymisestä. Monissa jäsenvaltioissa on perustettu tähän ongelmaan keskittyviä ohjelmia, joihin kuuluu tiedotuskampanjoita Internetissä ja yökerhoissa, valistusta kouluissa sekä tutkimusta.

3.1.2 Vähennetään huumausaineisiin liittyviä terveyshaittoja ja kuolemantapauksia

3.1.2.1. Huumausaineiden käyttäjille suunnatut avustustoimet ja muut palvelut

Jäsenvaltioissa on useita erilaisia hoito-ohjelmia, joihin kuuluu ruiskujen jakamista ja korvaavaa hoitoa, neuvontaa ja avustustoimia. Kansalaisjärjestöt osallistuvat usein tällaisten ohjelmien toteuttamiseen. Toiminta pyritään yleisesti suuntaamaan niin, että tavoitettaisiin vaikeasti saavutettavat huumeidenkäyttäjät. Tietyt maat, kuten Ruotsi, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta, ovat äskettäin lisänneet tälle alalle suunnattuja toimia ja resursseja. Useat maat ovat panneet merkille, että alalle on luotava lisää palveluita.

3.1.2.2. Innovatiiviset tiedotuskampanjat

Kaikissa jäsenvaltioissa toteutetaan erityiskohderyhmille suunnattuja ohjelmia. Erityiskohderyhmiä ovat esimerkiksi vaikeista sosiaalisista ongelmista kärsivillä alueilla asuvat nuoret, yökerhoissa kävijät ja alkoholistit. On huomattu, etteivät tiedotusvälineet ole useinkaan paras väline näissä kampanjoissa ja että niiden käytön lisäksi on tarkoituksenmukaista luoda suoria kontakteja kohderyhmiin.

3.1.2.3. Käytetään tiedotuskampanjoissa hyväksi uusia viestintämuotoja

Kaikissa jäsenvaltioissa apua annetaan sekä puhelimitse että Internetin kautta. Joissakin maissa, kuten Yhdistyneessä kuningaskunnassa, saattaa olla rinnakkain useita WWW-sivustoja, joissa käsitellään eri kysymyksiä (terveysnäkökohdat, ennaltaehkäisy) tai joilla on eri kohderyhmä (esimerkiksi nuoret ja klubeilla kävijät).

3.1.2.4. Kiinnitetään riittävästi huomiota huumausainekysymyksiin lääkäreiden, sosiaalityöntekijöiden ja terveysalan ammattilaisten koulutuksessa

Muun muassa yleislääkäreiden, vankilalääkäreiden, sairaanhoitajien ja farmaseuttien koulutusta pidetään ensiarvoisen tärkeänä kaikissa maissa. Irlannissa on kehitetty alakohtaisia yliopisto-opintoja. Joissakin maissa ollaan ottamassa käyttöön uutta, korvaavaa hoitoa koskevaa koulutusta, vaikka se onkin useissa jäsenvaltioissa vielä suunnitteluvaiheessa. Joissakin maissa koulutusohjelmia tarkistetaan säännöllisesti ja kehitetään järjestelmällisesti.

3.1.2.5. Ryhdytään tutkimaan laittomien huumausaineiden vaikutuksen alaisena ajamisen vaikutuksia

Tällä alalla toteutetaan paljon toimia esimerkiksi Saksassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja niihin osallistuvat sekä yliopistot että viranomaiset. Kaikki jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole mukana kyseisissä toimissa. Joissakin maissa on jo laadittu lainsäädäntöä, joka käsittelee laittomien huumausaineiden vaikutuksen alaisena ajamista. Koko EU:n alueella tutkitaan yleisesti, ovatko tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet olleet laittomien huumausaineiden vaikutuksen alaisina.

3.1.2.6. Hoidon saatavuutta parantavat strategiat vaikeasti saavutettaville huumausaineiden väärinkäyttäjille

Kaikki maat pitävät tätä asiakohtaa tärkeänä. Toimintamuotoihin kuuluvat yleensä avustus- ja matalan kynnyksen ohjelmat sekä pistäytymiskeskukset (esimerkiksi ruiskujen jako ja metadonikorvaushoito), joita kaikkia koordinoidaan paikallisella tasolla.

3.1.2.7. Rokottaminen hepatiitti A:ta ja B:tä vastaan

Jäsenvaltiot pitävät myös tätä toimintamuotoa tärkeänä haittojen vähentämisen kannalta. Toimintaa kuitenkin toteutetaan eri maissa hyvin eri tavoin, ja joissain tapauksissa tekniset ongelmat ovat edelleen ratkaisematta (hoito ei aina ole maksutonta, vankiloista lähtevät vangit jättävät rokotuksia ottamatta). Ensisijaisesti pyritään hoitamaan hepatiitti B:tä.

3.1.3 Lisätään merkittävästi huumausaineista vierotettujen määrää

3.1.3.1 Tarjotaan huumausaineiden käyttäjille laaja-alaisia hoitopalveluita

Kaikki jäsenvaltiot tarjoavat monia erilaisia hoitopalveluita. Joitakin hoitomuotoja, kuten metadonikorvaushoitoa, käytetään kaikissa jäsenvaltioissa. Tarjolla olevaan hoitoon vaikuttaa kohderyhmä (lapset, raskaana olevat). Kansalaisjärjestöt osallistuvat usein hoidon toteutusvaiheeseen. Kreikan antamassa vastauksessa on erityisen paljon tietoa.

3.1.3.2 Myönnetään hoitoon riittävästi resursseja

Hoitojen rahoitus järjestetään useimmissa jäsenvaltioissa paikallistasolla. Rahoitusta on viime aikoina usein lisätty jonotusaikojen lyhentämiseksi ja tarjottavien hoitomuotojen monipuolistamiseksi.

3.1.3.3 Määritellään suuntaviivat hoitoja koskeville normeille ja hoito-ohjelmille, jotta niitä voidaan arvioida (tieteellisesti). Käytetään yhteisön ohjelmia

Arviointi on järjestelmällistä vain muutamissa jäsenvaltioissa (Tanska, Kreikka, Irlanti, Luxemburg, Alankomaat, Yhdistynyt kuningaskunta), eikä niissäkään arviointia aina koordinoita. Hoidossa olevien huumausaineiden väärinkäyttäjien valvonta on kuitenkin laajaa kaikissa jäsenvaltioissa, ja hoitojen arviointia pyritään parantamaan. Joissain jäsenvaltioissa on määritelty toiminnalle suuntaviivat.

3.1.3.4 Kiinnitetään riittävästi huomiota väärinkäyttäjien sosiaaliseen ja ammatilliseen kuntoutukseen sekä uudelleensijoittumiseen

Kaikki jäsenvaltiot pitävät tätä erittäin tärkeänä. Kuntoutus tapahtuu usein sekä hoidon aikana että sen jälkeen, ja ammatillisella koulutuksella (varsinkin vankiloissa) sekä mentoriohjelmilla on siinä tärkeä osa. Kuntoutukseen käytetään yleensä Euroopan sosiaalirahaston varoja (esimerkiksi Urban-, Integra- ja Equal -ohjelmat).

3.2 Hyödynnetään Amsterdamin sopimuksen tarjoamia mahdollisuuksia erityisesti terveyden suojelun ja tutkimuksen alalla

3.2.2 Myönnetään riittävästi varoja riippuvuutta ja sen ehkäisemistä koskevaan tutkimukseen

Kaikissa jäsenvaltiossa on käynnissä tutkimusta tai tutkimusohjelmia. Tätä varten on perustettu myös uusia organisaatioita. Kansalliset yhteistyöelimet osallistuvat tavallisesti toimintaan.

3.2.3 Määritellään uusia toiminta-aloja EU:n tasolla huumausaineiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi

EDMC:n tietojenvaihtoverkostoja käytetään paljon erityisesti koulutukseen ja parhaisiin käytäntöihin liittyvää tietojenvaihtoa varten. Skandinaviassa on perustettu myös alueellisia verkostoja.

3.3 Omaksutaan laaja-alainen lähestymistapa

3.3.1 Kehitetään ja pannaan täytäntöön kaikille ikäryhmille, erityisesti lapsille ja nuorille, suunnattuja ennaltaehkäiseviä toimia

Lapset ja nuoret ovat etusijalla koko EU:ssa. Tällä alalla toteutettavien aloitteiden toimintaan osallistuvat usein vertaisryhmät, vanhemmat ja opettajat. Toiminta on tavallisesti luonteeltaan alueellista tai paikallista. Erityisesti voidaan mainita, että Irlanti on perustanut tätä toimintaa käsittelevän erityistyöryhmän ja että Ranska on varannut ministeriöidenvälisen huumausaineiden torjuntaa ja huumausaineiden väärinkäyttöä käsittelevän valtuuskunnan (MILDT) talousarviosta 30 prosenttia tähän toimintaan.

3.3.2 Käsitellään riskikäyttäytymistä ja riippuvuutta yleensä (lailliset ja laittomat huumausaineet)

Kaikki maat toteuttavat toimia sekä laillisten että laittomien huumausaineiden torjumiseksi.

3.4 Ehkäistään huumausainerikollisuutta, erityisesti nuoriso- ja kaupunkirikollisuutta

3.4.1.1 Laaditaan ohjelmia, joilla edistetään parhaita käytäntöjä rikollisen toiminnan ehkäisemiseksi näillä aloilla

Tässä toiminnassa poliisilla on keskeinen tehtävä koko EU:ssa, vaikka myös kouluissa toteutettavat tiedotuskampanjat ovat tärkeitä. Joissakin maissa, kuten Luxemburgissa, kansalaisjärjestöt osallistuvat toimintaan. Tanska on käynnistänyt tutkimusohjelman, jolle on luvattu tukea OISIN-ohjelmasta. Yliopistoissa tutkitaan kaupunkien nuorisorikollisuutta.

3.4.2 Otetaan käyttöön konkreettisia vaihtoehtoja vankilarangaistuksille erityisesti nuorien huumausainerikollisten kohdalla

Jäsenvaltioissa on kehitetty monia vaihtoehtoja, jotka edellyttävät yleensä, että huumausaineiden käyttäjä suostuu aloittamaan hoidon. Yhdyskuntapalvelua käytetään yleisesti. Ministeriöiden välinen yhteistyö (esimerkiksi terveys- ja sisäasiainministeriö) jäsenvaltioissa vaikuttaa tehokkaalta. Suomessa tutkitaan parhaillaan uusien vaihtoehtojen löytämistä vankilarangaistuksille. Irlannissa on perustettu kokeiluhankkeena huumausainekysymyksiin erikoistunut tuomioistuin, jotta asiaan voidaan puuttua tehokkaammin. Tämä kokeiluhanke arvioidaan.

3.4.3 Pyritään lisäämään huumausaineiden ehkäisy- ja hoitopalvelujen tarjontaa sekä toimenpiteitä vankilassa ja vankilasta pääsyn yhteydessä ilmenevien terveyshaittojen vähentämiseksi

Kaikki maat suhtautuvat tähän toimintaan vakavasti. Käytössä on eri lähestymistapoja, joiden kaikkien tavoitteena on saada useampia käyttäjiä hoitoon. Eräs yleinen toimintamuoto on perustaa vankiloihin ns. huumeettomia osastoja, joissa apuna käytetään usein metadonikorvaushoitoa ja neuvontaa.

3.4.4 Tarkastellaan EDMC:n tutkimuksesta saatuja tuloksia huumausaineiden väärinkäyttäjien kohtelusta oikeusjärjestelmässä ja pohditaan parhaiden käytäntöjen levittämistä tällä alalla

Harvat maat viittaavat suoraan EDMC:n tutkimukseen. Irlanti on ottanut käyttöön innovatiivisen toimintamallin, johon osallistuu huumausainekysymyksiin erikoistuneita tuomioistuimia. Yhdistynyt kuningaskunta ehdottaa eurooppalaisen rikosentorjuntaverkoston käyttämistä parhaiden käytäntöjen vaihdon foorumina.

3.5 Koulutus ja kokemustenvaihto huumausaineiden käytön ehkäisemisessä

3.5.1 Edistetään koordinoitun pätevyyden luomista huumausaineiden ehkäisemisen alalla

Jäsenvaltiot pitävät tämän alan toimintaa tärkeänä, vaikka joissain maissa virallista pätevyyttä ei vielä ole ja toimintaa on kehitettävä edelleen. Erityisten koulutusvälineiden tai -keskusten kehittäminen varsinkin opettajille (esimerkiksi Ranskassa) on pantu merkille.

3.5.2 Kehitetään ja toteutetaan terveys- ja sosiaalialalle huumausaineiden käyttäjien parissa työskentelevien kouluttajien verkosto

Useissa maissa on kehitetty terveysalan verkostoja, vaikka niitä ei aina olekaan erityisesti suunniteltu torjumaan laittomien huumausaineiden käyttöä. Esimerkiksi Suomella ja Luxemburgilla on tämän alan toimintaverkostoja.

3.5.3 Edistetään parhaiden käytäntöjen vaihtoa huumausaineiden ehkäisemisen alalla ja tiedotetaan hankkeista muille jäsenvaltioille ja komissiolle

Tietojenvaihdossa käytetään EDMC:n EDDRA-verkostoa, jossa kansallisilla yhteistyöelimillä on keskeinen tehtävä. Jotkut maat mainitsevat myös Pompidou-ryhmän ja horisontaalisen huumausainetyöryhmän tärkeinä alan tietojenvaihtofoorumeina. Lisäksi Internetiä pidetään hyödyllisenä välineenä.

4. Tarjonnan vähentäminen

4.1 Vahvistetaan järjestäytyneen rikollisuuden, laittoman huumausainekaupan ja siihen liittyvän järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa ja tehostetaan poliisi-, tulli- ja oikeudellista yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä

4.1.1 Vähennetään viiden vuoden aikana merkittävästi laittomien huumausaineiden saatavuutta

4.1.1.1 Varmistetaan korkeatasoinen ja yhtenäinen EU:n ulkorajojen turvaaminen muun muassa yhteisillä valvontaryhmillä

Sekä kansallista että kansainvälistä yhteistyötä on pyritty lisäämään. Jäsenvaltioissa on perustettu poliisin, tullin ja rajatarkastusviranomaisten välisiä yhteisiä valvontaryhmiä. Ranska on sitoutunut myös kahdenvälisiin sopimuksiin meritse tapahtuvan huumausaineiden salakuljetuksen torjumiseksi, ja useat jäsenvaltiot ovat käynnistäneet Phare-ohjelmasta rahoitettuja hankkeita ehdokasmaiden kanssa.

4.1.1.3 Tehostetaan meritse tapahtuvan huumausaineiden salakuljetuksen torjuntaa

Henkilöstön koulutus on jäsenvaltioissa hyvin järjestettyä. Koulutusta täydennetään usein operatiivisen henkilöstön vaihdolla. Eurooppalainen MARINFO-järjestelmä ja RALPH-verkosto (joka yhdistää Rotterdamin, Antwerpenin, Le Havren, Felixstowen ja Hampurin

satamat) ovat tärkeitä toimintavälineitä. Skandinavian maiden välinen yhteistyö on myös hyvin vakiintunutta. Jäsenvaltiot mainitsevat alan toiminnan perustaksi usein Yhdistyneiden Kansakuntien vuoden 1988 yleissopimuksen 17 artiklan.

4.1.1.4 Pohditaan mahdollisuuksia yhdistää rikos- ja lainvalvontatietoja synteettisten huumausaineiden tuotannon ja kaupan toteutukseksi. Jäsenvaltioiden olisi vaihdettava synteettisten huumausaineiden takavarikoinnin yhteydessä otettujen näytteiden analysointitietoja

Kaikki maat pitävät CASE-hankkeen toteuttamista ensisijaisena tavoitteena. Saksassa, Belgiassa, Tanskassa ja Suomessa kehitetään ekstaasia koskevia hankkeita, ja Ranskassa ollaan ottamassa käyttöön toimenpiteitä synteettisten huumausaineiden analysointimenetelmien yhdenmukaistamiseksi. Näin tuloksista saadaan vertailukelpoisempia ja tietojenvaihto paranee. Pohjoismaissa on perustettu verkosto näytteiden vaihtamista varten. Irlanti ja Kreikka toteavat, että varhaisvaroitusjärjestelmällä on tärkeä merkitys tällä alalla.

4.1.1.5 Poliisi-, tull- ja oikeudellista yhteistyötä tuetaan erityisesti vaihto- ja koulutusohjelmilla

Jäsenvaltiot pitävät yhteisön Phare-, Oisin-, Tacis- ja Falcone -ohjelmia hyödyllisinä. Yhdistynyt kuningaskunta ja Alankomaat ovat tehneet aloitteen keskinäisestä yhteistyöstä (Anglo-Dutch Forum). Myös Ranska, Saksa ja Alankomaat ovat tehneet vastaavanlaisen aloitteen (Action Mercure).

4.1.1.6 Toteutetaan huumausainekaupan torjumiseksi EU:n hankepohjaista, kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista lainvalvontastrategiaa

Useat maat ovat hyödyntäneet Oisin-ohjelmasta saatavaa rahoitusta käynnistääkseen yhteistyön naapurimaiden kanssa. Myös Europol mainitaan useaan kertaan.

4.1.2 Vähennetään viiden vuoden aikana merkittävästi rahanpesua ja lähtöaineiden laitonta kauppaa

4.1.2.2 Toteutetaan käytännön toimenpiteitä rahanpesun estämiseksi

Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun direktiivin 2001/97/EY täytäntöönpano on etusijalla kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Joissakin maissa (Ranska) viranomaisten välistä koordinoitua on vahvistettu kansallisella tasolla, toisissa taas perustettu uusia järjestelmiä (Irlanti). Rahanpesun selvittelykeskusten välille on kehitetty jonkin verran kansainvälistä yhteistyötä. Useat maat mainitsevat myös rahanpesunvastaisen toimintaryhmän (FATF).

4.1.2.3 Parannetaan rahanpesun selvittelykeskusten välistä tietojen analysointi- ja vaihtojärjestelmää

Jäsenvaltioiden toiminta perustuu 17. päivänä lokakuuta 2000 tehtyyn neuvoston puitepäättökseen, jonka pohjalta useissa maissa on laadittu alakohtaisia toimintasuunnitelmia. Rahanpesun selvittelykeskusten verkoston kokeiluhankkeiksi kehitetään kahdenvälisiä aloitteita (esimerkiksi Alankomaiden, Yhdistyneen kuningaskunnan, Ranskan, Luxemburgin ja Italian välille). Espanja on tärkeässä asemassa toimiessaan Latinalaisen Amerikan maiden uusien rahanpesun selvittelykeskusten yhteistyökumppanina.

4.1.2.6 Koulutetaan tull- ja poliisiviranomaisia esiaineiden väärinkäytön torjunnassa

Tullin ja poliisin henkilöstöä koulutetaan tällä alalla useimmissa jäsenvaltioissa, vaikka joissakin koulutus on edelleen vähäistä. Monet maat eivät mainitse lääke- ja

kemianteollisuutta, vaikka Irlanti ja Suomi ovatkin toteuttaneet toimia edistääkseen näiden alojen välistä yhteistyötä valvonnan tehostamiseksi. Saksassa on järjestetty koulutusseminaareja yhteistyössä Europolin kanssa.

4.2 Käytetään hyväksi kaikki Amsterdamin sopimuksen ja erityisesti huumeidentorjuntaa, poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä koskevien artiklojen sekä lainsäädännön yhteisten vähimmäisvaatimusten tarjoamat uudet mahdollisuudet

4.2.1 Perustetaan mahdollisimman pian poliisin, tulliviranomaisten ja muiden lainvalvontaviranomaisten yhteisiä tutkintayksiköitä

Yhteisten tutkintayksiköiden toteuttaminen on vielä kesken useimmissa maissa. Tarvittaessa käytetään usein tilapäistä yhteistyötä, mutta se ei ole vielä virallista eikä perustu instituutioihin. Yleisesti jäsenvaltiot vaikuttavat tyytyväisiltä oman maansa lainvalvontaviranomaisten, poliisin ja tullin väliseen yhteistyöhön.

4.2.2 Tehostetaan tarvittaessa Europolin tuella yhteistyötä huumausainekaupan torjumiseksi ja perustetaan yhteisiä työryhmiä käsittelemään jäsenvaltioiden välistä laitonta huumausainekauppaa

Jäsenvaltiot ovat korostaneet Europolin merkitystä, kun on kyse laittomasta huumausainekaupasta, jossa on mukana useampia maita. Alueellista yhteistyötä (esimerkiksi Benelux-maiden ja Ranskan Hazeldonk-ryhmä sekä Pohjoismaat) on kehitetty pitkälle, vaikka kokonaan yhteisiä työryhmiä ei tavallisesti käytetä. Ranska ja Belgia ovat perustamassa poliisin ja tullin yhteistyökeskusta Tournain kaupunkiin.

4.2.3 Edistetään yhteistyötä samanlaisista huumausaineisiin liittyvistä ongelmista kärsivien alueiden kesken

Alueellista yhteistyötä tehdään ja tässä toiminnassa edistytään. Tietojenvaihto ja yhteyshenkilöiden vaihto ovat tavallisimpia yhteistyömuotoja.

4.2.5 Edistetään huumausainerikollisuutta koskevia uusia tutkintatekniikoita sekä tutkimusta ja dokumentointia

Uusia tekniikoita (kuten Internetiä) käytetään koko EU:ssa, ja uusia tutkintatekniikoita kehitetään jatkuvasti yhä enemmän. Espanja on toteuttamassa OISIN-ohjelmasta rahoitettavaa hanketta.

5. Kansainvälinen toiminta

5.1 Otetaan ehdokasmaat asteittain mukaan toimintaan ja tiivistetään kansainvälistä yhteistyötä muiden maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

5.1.3 Tuetaan edelleen ehdokasmaiden toimia huumausaineiden väärinkäytön ja laittoman huumausainekaupan torjumiseksi

Kaikki maat ovat aktiivisia ja myöntävät huomattavasti varoja ehdokasmaiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Tämän alan toimet toteutetaan pääasiassa Phare-ohjelman kautta, ja kummitoiminta kuuluu siihen olennaisena osana. Aloitteista on mainittu muun muassa horisontaalisen huumausainetyöryhmän ylimääräinen kokous, jossa olivat mukana ehdokasmaat ja johon kuului ehdokasmaiden konferenssi (molemmat toukokuussa 2002). Useat maat ovat laatineet yhteistyösopimuksia naapurimaiden kanssa. Näihin kuuluu esimerkiksi Itämeren työryhmä. Vastauksissa ei viitata Turkin kanssa tehtävään yhteistyöhön.

5.1.5 Pannaan täytäntöön järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva liittymistä edeltävä sopimus, ja laajennetaan se koskemaan kaikkia hakijamaita

Phare-ohjelma on tärkein väline yhteistyön lujittamiseksi ehdokasmaiden kanssa. Jotkut jäsenvaltiot, kuten Irlanti, Itävalta ja Luxemburg, ovat kehittäneet kahdenvälisiä aloitteita.

5.2 Edistetään kansainvälistä yhteistyötä ja huumevalvonnan sisällyttämistä EU:n kehitysyhteistyöhön ja tuetaan Yhdistyneiden Kansakuntien ja erityisesti YK:n kansainvälisen huumevalvontaohjelman toimia

5.2.2 Koordinoidaan hankkeita kolmansissa maissa

Kaikki maat pitävät tätä toimintaa tärkeänä. YK:n kansainvälinen huumevalvontaohjelma (UNDCP) on tärkein toimintaväylä, vaikka kolmansissa maissa toteutettavia hankkeita koordinoidaan myös Dublin- ja Mini-Dublin-ryhmän kautta. Lisäksi ollaan perustamassa muita alueellisia hankkeita. Näitä ovat esimerkiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston Baltian maissa koordinoimat hankkeet.

5.2.3 Vahvistetaan yhteistyötä monenvälisten ja kansainvälisten laitosten kanssa

Kaikki jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä UNDCP:n kanssa, ja useat niistä kuuluvat suurimpien lahjoittajien ryhmään, jonka puheenjohtajuutta Suomi hoitaa vuonna 2002. UNDCP:n strategiset toimet kohdealueilla (esimerkiksi Afganistanissa) vaikuttavat erityisen merkittävältä. Muita hyödyllisinä pidettyjä foorumeita ovat Dublin-ryhmä, Pompidou-ryhmä ja CICAD (Concise International Chemical Assessment Documents).

5.2.4 Annetaan edelleen käyttöön riittävästi voimavaroja ohjelmien täytäntöönpanemiseksi

Tärkein organisaatio tällä alalla on UNDCP, jonka rahoittamiseen jäsenvaltiot osallistuvat huomattavilla summilla. Italia on toimittanut erityisen tarkat tiedot taloudellisesta tuestaan UNDCP:n ohjelmille. Joissakin maissa (Yhdistynyt kuningaskunta, Portugali) rahoitusta on lisätty huomattavasti. Joissakin maissa on myös laadittu kahdenvälisiä yhteistyösopimuksia naapurimaiden kanssa. Useat maat mainitsevat toimittavansa säännöllisesti tietoja horisontaaliselle huumausainetyöryhmälle.

5.2.5 Huolehditaan siitä, että kaikissa asiaankuuluvissa YUTP:n välineissä, jotka koskevat suhteita muihin kuin ehdokasmaihin sekä Euroopan ulkopuolisiin maihin, otetaan täysin huomioon EU:n huumausainestrategian tavoitteet ja toteutetaan niitä asianmukaisesti

Monet jäsenvaltiot eivät ole vastanneet tähän kohtaan. Horisontaalista huumausainetyöryhmää pidetään hyvänä foorumina kansainvälisen huumausainepolitiikan koordinoimiseksi. Myös UNDCP on tärkeässä asemassa tällä alalla.

5.2.6 Laaditaan toimintasuunnitelma Pohjois-Afrikan kanssa ja pannaan täytäntöön Latinalaista Amerikkaa sekä Karibian aluetta ja Keski-Aasiaa koskevat toimintasuunnitelmat

Osa jäsenvaltioista ei ole vastannut tähän kohtaan. Sen sijaan muutamat maat, kuten Ranska, Saksa, Alankomaat ja Yhdistynyt kuningaskunta, ovat antaneet mielenkiintoisia tietoja tältä alalta.

5.2.7 Autetaan EU:n ulkopuolisia maita kehittämään rahanpesun torjuntajärjestelmiä

Jäsenvaltiot toteavat rahanpesunvastaisen toimintaryhmän ja sen alueellisten alaryhmien olevan ensiarvoisen tärkeitä rahanpesun torjuntajärjestelmien kehittämisessä. Myös EGDMONT-ryhmän merkitystä korostetaan, ja Ranska antaa tietoja tästä asiasta. Skandinaviassa on myös jonkin verran alueellista yhteistyötä.

5.2.8 Tuetaan yhteisten kansainvälisten indikaattorien kehittämistä

Monet jäsenvaltiot eivät ole vastanneet tähän kohtaan. Jotkut jäsenvaltiot mainitsevat EDMC:n, UNDCP:n ja Pompidou-ryhmän kanssa tehtävän yhteistyön yhteisten indikaattoreiden kehittämiseksi. Yhteistyö on kuitenkin vasta alullaan.

5.2.9 Sisällytetään huumausaineet monialaisena asiana ylikansallisiin yhteistyömalleihin (erityisesti kehitysmaiden kanssa)

Monet jäsenvaltiot eivät ole vastanneet tähän kohtaan. Huumausaineisiin liittyvät kysymykset sisällytetään osaksi laajempaa ulkopolitiikkaa.

LIITE 2

HUUMAUSSAINEITA KOSKEVAN EU:N TOIMINTASUUNNITELMAN (2000–2004) TÄYTÄNTÖÖNPANO: KOMISSION, EDMC:N JA EUROPOLIN SEURANTATAULUKKO

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
1. Koordinointi 1.1 Varmistetaan, että huumaussaineiden torjunta säilyy tärkeänä painopistealueena EU:n sisäisessä ja ulkoisessa toiminnassa (strategian yleistavoite 1)			

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
1.1.1 EU:n toimielimet koordinoivat keskinäistä toimintaansa ja jokainen neuvoston puheenjohtajavaltio esittää puheenjohtajakautensa alussa huumeidentorjunnan työohjelman Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle.	Komission yksiköt aikovat panna täytäntöön puitesopimuksen, jonka Euroopan parlamentti ja komissio allekirjoittivat heinäkuussa 2000. Komission yksiköt osallistuvat aktiivisesti asiaa käsittelevien neuvoston työryhmien työskentelyyn. Europol ja EDMC tekevät säännöllisesti yhteistyötä.	Jatkuva prosessi	Komission tulisi osallistua aktiivisesti toimielintenvälisen toiminnan koordinointiin. Europol ja EDMC tekevät säännöllisesti yhteistyötä: - järjestämällä vuosittain johtoportaan koordinaatiokokouksia - synteettisiä huumausaineita koskevan yhteisen toiminnan puitteissa - vaihtamalla tietoja synteettisten huumeiden valmistuksesta yleensä - hyödyntämällä vastavuoroisesti toistensa hankkimia tietoja, joita voidaan esittää tiedotuslehtisissä, tilannekatsauksissa jne. - perustamalla yhteisen tietokannan jäsenvaltioissa tehdyistä huumeitakavarikoista. Marraskuussa 2001 Europol ja EDMC tekivät yhteistyösopimuksen. Sen mukaan Europol ja OLAF tekevät tarvittaessa yhteistyötä mm. seuraavia tavoitteita varten: - kouluttajille tarkoitetun EU:n tason koulutuksen laatiminen synteettisiä huumeita valmistavien laittomien laboratoriodien torjunnasta. - etikkahapponanhydridia koskevan maailmanlaajuisen seuranta-aloitteen yhteydessä (YK:n kansainvälinen huumevalvontaelin UNINCB). Europol osallistuu Phare-ohjelman toteuttamiseen: - UNDCP:n (YK:n kansainvälinen huumausaineohjelma) ja Pharen ohjauskomitean jäsenenä - synteettisiä huumausaineita koskevan Phare-ohjelman osanottajana - antamalla koulutusta.
1.1.2 Neuvoston puheenjohtajavaltio tutkii mahdollisuuksia järjestää tarvittaessa ja ainakin vuonna 2002 (puoliväliarviointi) ja 2004 (loppuarviointi) korkean tason tapaaminen nykyisen suunnitelman toteutuksesta vastaavien tahojen kesken.	EDMC:n hallintoneuvosto keskusteli tammi- ja heinäkuussa 2002 EDMC:n mahdollisesta osallistumisesta tällaiseen konferenssiin.	<u>vuonna 2002 ja 2004</u>	Komission tulisi nimetä edustajansa tätä korkean tason tapaamista varten.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
1.1.3 Neuvoston puheenjohtajavaltio järjestää kansallisten huumeidentorjunnan koordinaattoreiden ja huumeidentorjuntapolitiikan vastuuhenkilöiden tapaamisen säännöllisesti, periaatteessa kahdesti vuodessa, horisontaalisen huumeidentorjuntatyöryhmän yhteydessä, niin että he voivat vaihtaa tietoja kansallisella tasolla tapahtuneesta kehityksestä ja arvioida mahdollisuuksia lisätä yhteistyötä.	Ensimmäinen kokous pidettiin Pariisissa marraskuussa 2000. Ruotsi järjesti toisen kokouksen puheenjohtajakaudellaan maaliskuussa 2001. Espanja järjesti kolmannen kokouksen toukokuussa 2002.	<u>kahdesti vuodessa</u>	Kokouksiin osallistuivat myös komissio, EDMC ja Europol.
1.1.6 Neuvosto ja komissio sisällyttävät huumausaineiden torjunnan EU:n laajempiin tavoitteisiin ulkosuhteiden, mm. kehitysyhteistyön alalla, hyödyntämällä täysipainoisesti YUTP:n ja kauppapolitiikan välineitä sekä teknistä ja rahoitusapua.	Asiasta keskustellaan asianomaisten kabinettien ja yksiköiden kesken.	Jatkuva prosessi	Maaailmanlaajuinen ja tasapainoinen huumeidentorjuntastrategia tulisi mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon kaikissa ulkoisissa toimissa.
1.1.7 Komissio ja EDMC tilaavat maaliskuun 2001 loppuun mennessä laadittavan tutkimuksen, jossa selvitetään, miten nykyisiä koordinaatiojärjestelyjä voitaisiin parhaiten kehittää.	Luonnos EDMC:n kannanotoksi esitettiin huumeidentorjunnan koordinaattoreiden kokouksessa maaliskuussa 2001.	<u>Maaliskuu 2001</u>	Komissio ja EDMC esittävät kansallisia strategioita ja koordinoitivälineitä koskevan tutkimuksen lopulliset tulokset vuoden 2002 loppuun mennessä.
1.2 Jatketaan EU:n maailmanlaajuista, monialaista, yhtenäistä ja tasapainoista strategiaa, jossa tarjonnan ja kysynnän vähentämistä pidetään toisiaan tukevinä tekijöinä, kuten Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen huumausaineita koskevassa erityisistunnossa (UNGASS) korostettiin (strategian yleistavoite 3).			

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
1.2.3 Neuvosto varmistaa, että toiminnassa hyödynnetään tehokkaasti EU:n erillisvirastojen, erityisesti Europolin ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EDMC) asiantuntemusta.	Europolin roolin vahvistamisesta on jo tehty useita neuvoston päätöksiä ja uusia vastaavia päätöksiä laaditaan parhaillaan: - Europolin toimivaltuuksien laajentaminen - yhteiset tutkintaryhmät - yhteistyö Eurojustin ja Euroopan poliisipäälliköiden työryhmän kanssa - Internetin ja muiden modernin teknologian välineiden avulla toteutettavan huumarikollisuuden torjunta - synteettisten huumausaineiden profilointi. EDMC panee neuvoston päätökset täytäntöön yhteistyössä komission, Europolin ja EMEAn kanssa uusia synteettisiä huumausaineita koskevan yhteisen toiminnan puitteissa (3 ja 4 artikla). Uudesta synteettisestä huumausaineesta PMMA:sta laadittiin vuonna 2001 riskienarviointi, jonka perusteella suositeltiin sen asettamista valvontaan EU:n laajuisesti. Valvontatoimista säädetään 28. helmikuuta 2002 tehdyssä neuvoston päätöksessä (EYVL L 63, 6.3.2002).		Europolin roolin vahvistamisesta on jo tehty useita neuvoston päätöksiä ja uusia vastaavia päätöksiä laaditaan parhaillaan: - Europolin toimivaltuuksien laajentaminen - yhteiset tutkintaryhmät - yhteistyö Eurojustin ja Euroopan poliisipäälliköiden työryhmän kanssa - Internetin ja muiden modernin teknologian välineiden avulla tapahtuvan huumarikollisuuden torjunta - synteettisten huumausaineiden profilointi.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
1.2.4 Komissio, neuvosto ja jäsenvaltiot varmistavat, että tasapainoinen ja monialainen lähestymistapa otetaan huomioon ja että se toteutuu jäsenvaltioiden huumausaineohjelmissa ja –politiikoissa.		Jatkuva prosessi	Toimia valvoo yksiköiden välinen huumausainetyöryhmä.
1.3 Edistetään virastojen välistä yhteistyötä ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista (strategian yleistavoite 6)			
1.3.2 Jäsenvaltiot ja komissio laativat strategian, joka koskee yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan, yhteisöjen sekä huumausaineiden väärinkäytöstä eniten kärsivien alueiden vapaaehtoisryhmien kanssa.		Jatkuva prosessi	Erittäin laaja ja monitahoinen tehtävä. Edellyttää monien eri yksiköiden osallistumista. Liittyy sekä kysynnän että tarjonnan vähentämiseen. Kehittämistä jatkettava.
1.4 Myönnetään asianmukaiset resurssit huumausaineita koskevia toimia (strategian yleistavoite 11) ja huumausaineiden väärinkäytön sosiaalisia seurauksia varten.			

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
1.4.1 Neuvosto ja komissio selvittävät EDMC:n ja Pompidou-ryhmän työn perusteella, miten voitaisiin luetteloida kaikki huumeongelmaan käytetyt julkiset varat.	Komissio esitti marraskuussa 2000 neuvoston horisontaaliselle huumausainetyöryhmälle yleiskatsauksen kaikista huumeidentorjuntaa koskevista budjettikohdista.	Tästä on hyötyä laadittaessa EU:n toimintasuunnitelman puoliväli- ja loppuarviointeja .	EDMC:ltä ja Pompidou-ryhmältä olisi hyvä saada säännöllisesti tietoja jäsenvaltioiden huumeidentorjuntaan käyttämistä varoista. EDMC kerää säännöllisesti vertailukelpoista tietoa jäsenvaltioiden huumeidentorjuntaan käyttämistä julkisista varoista. EDMC on laatinut raportin, jossa tarkastellaan jäsenvaltioiden julkisten varojen käytön seurantalannetta. Raportti on määrä julkaista vuoden 2002 alkupuoliskon aikana. Saadakseen asianmukaista tietoa huumausaineiden torjuntaan käytetyistä julkisista varoista EDMC tilasi vuonna 2002 laajapohjaisen selvityksen, jonka tarkoituksena on varmistaa, että tietoja kerätään säännöllisesti ja vertailukelpoisessa muodossa. Vuotta 2003 koskevassa EDMC:n vuosikertomuksessa on erillinen luku, jossa käsitellään kysynnän vähentämiseen käytettäviä julkisia varoja.
1.4.2 Jäsenvaltiot ja komissio kannustavat myöntämään asianmukaista rahoitusta ennakoivia toimia varten, joihin kuuluvat huumausaineiden väärinkäytön ja huumausainerikollisuuden ehkäiseminen ja huumausaineiden terveydelle ja yhteiskunnalle aiheuttamien haitallisten vaikutusten vähentäminen.	Neuvosto ja parlamentti hyväksyivät tammikuussa 2001 huumausaineiden torjuntaohjelman laajentamisen (2001–2002). Komissio esitti ehdotuksen uuden rikoksentorjuntaohjelman perustamisesta (Hippokrates). Komissio laati vuosina 1996 ja 2000 kaupunkien turvallisuutta käsittelevät eurobarometrikyselyt, joissa selvitettiin erityisesti huumausaineriippuvuutta. Vuoden 2000 eurobarometrin tulokset julkaistiin maaliskuussa 2001.	Jatkuva prosessi	Tämä koskee erityisesti myös Euroopan parlamenttia ja neuvostoa.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
2. Tiedottaminen ja arviointi 2.1 Varmistetaan EU:n huumausainetilannetta koskevan objektiivisen, luotettavan ja vertailukelpoisen tiedon keruu, analysointi ja levittäminen EDMC:n ja Europolin tuella (strategian yleistavoite 8)	EDMC:n vuosikertomusta vuodelta 2001 viimeistellään parhaillaan EDMC:n työohjelma vuosiksi 2001–2003 on hyväksytty EDMC:n ohjeet tietojen keräämiseksi jäsenvaltioissa on toimitettu REITOX-verkoston kansallisille huumausaineseurantakeskuksille. Vuoden 2001 vuosikertomus on julkaistu sekä painettuna että sähköisesti EDMC:n verkkosivuilla. Vuoden 2001 kansalliset raportit on niin ikään julkaistu verkkosivuilla. EDMC:n vuosikertomusta vuodelta 2002 viimeistellään parhaillaan		

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
2.1.1. Jäsenvaltiot toimittavat EDMC:n teknisten välineiden ja suuntaviivojen mukaisesti luotettavia vertailukelpoisia tietoja viidestä EDMC:n laatimasta ja neuvoston hyväksymästä keskeisestä epidemiologisesta indikaattorista: 1. huumeidenkäytön yleisyys ja ominaispiirteet väestön keskuudessa 2. ongelmakäytön yleisyys 3. huumeidenkäyttäjien hoidontarve 4. huumekuolemien määrä ja huumeidenkäyttäjien kuolleisuus 5. huumeisiin liittyvien tartuntatautien (HIV, hepatiitti) yleisyys.	EDMC:n ohjeet on viimeistelty ja toimitettu jäsenvaltioihin sen hallintoneuvoston jäsenille. EDMC:n hallintoneuvosto hyväksyi ohjeet syyskuussa 2001. Hallintoneuvoston puheenjohtajan kysely jäsenvaltioille viiden tärkeimmän indikaattorin täytäntöönpanoa koskevasta tuesta kansallisella tasolla. EDMC:n hallintoneuvosto hyväksyi EDMC:n ohjeet (minkä jälkeen ne sisällytettiin neuvoston päätöslauselmaan joulukuussa 2001). Komissio ja EDMC perustivat vuoden 2001 lopussa työryhmän selvittämään parhaita tapoja varmistaa, että viiteen tärkeimpään indikaattoriin liittyvät tiedot saadaan kerättyä yhdenmukaisesti. Ensimmäinen kokous pidettiin tammikuussa 2002.		Komissio selvittää, mikä olisi paras tapa tukea viiden tärkeimmän indikaattorin täytäntöönpanoa.
2.1.3. EDMC laatii huumerikollisuuteen, laittomien huumeiden saatavuuteen (kadulla) ja huumeiden aiheuttamaan sosiaaliseen syrjäytymiseen liittyvät indikaattorit.	EDMC aloitti indikaattoreihin liittyvien käsitteiden määrittelyn vuonna 2001 tiiviissä yhteistyössä kansallisten asiantuntijoiden ja Europolin kanssa.		

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
2.1.4. Jäsenvaltiot ja EDMC varmistavat nykyisiä rahoituspuitteita noudattaen, että jäsenvaltioiden kansalliset yhteistyöelimet saavat tarvittavan poliittisen ja taloudellisen tuen voidakseen soveltaa viittä yhdenmukaistettua keskeistä indikaattoria.	EDMC:n vuotuinen avustus kansallisille REITOX-seurantakeskuksille indeksitiin vuonna 2002. EDMC:n hallintoneuvosto tarkastelee vuonna 2001 suoritettun REITOX-verkoston ulkoisen arvioinnin tuloksia. Tarkoituksena on tehdä verkostoon tarvittavat muutokset, mm. tehostaa varainkäyttöä entisestään.		
2.1.6 Komissio laatii yhteistyössä EDMC:n kanssa joka toinen vuosi koko EU:n alueella eurobarometritutkimuksen suuren yleisön ja erityisesti nuorten suhtautumisesta huumausaineisiin.	Aiheesta järjestetään tapaaminen vuoden 2002 alkupuoliskon kuluessa asianomaisten yksiköiden ja EDMC:n edustajien kesken.	Vuoden 2002 ja 2004 loppu	
2.1.7 Komissio tukee eurooppalaisen järjestelmän perustamista, jonka avulla jäsenvaltioita kannustetaan kehittämään kansallisten toksikologian alan asiantuntijakeskusten verkosto ja kliinisten tietojen tietokanta sekä kokeellisia, kliinisiä tai epidemiologisia tutkimuksia.	Eurooppalaisten verkostojen perustamista tuetaan jatkuvasti asianomaisten yhteisön ohjelmien avulla, joita ovat etenkin huumausaineiden torjuntaohjelma sekä tutkimuksen ja kehittämisen puiteohjelma.	vuoden 2004 loppu	Järjestelmä vaatii säännöllistä seuranta, mikä edellyttää riittäviä henkilöstö- ym. resursseja. Tällaisten verkostojen, tutkimusten ja tietokantojen perustamista tuetaan säännöllisesti julkaistavilla ehdotuspyynnöillä, jotka liittyvät viidenteen puiteohjelmaan, ja kiinnostuksenilmaisupyynnöillä, jotka koskevat kuudenteen puiteohjelmaan liittyviä yhdennettyjä hankkeita ja osaamisverkostoja.
2.1.8 Europol ja EDMC kehittävät huumetakavarikkoja koskevan standardoidun tietokannan, joka otetaan käyttöön kaikissa jäsenvaltioissa ja joka perustuu yhdenmukaisten kriteerien ja indikaattoreiden käyttöön.	Huumetakavarikoita koskeviin tilastoihin perustuvan yhdennetyn tietokantajärjestelmän parametrit on laadittu ja hyväksytty yhteistyössä hankkeeseen osallistuneiden jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa. Parhaillaan selvitetään, mikä olisi paras tapa käsitellä tietoja sovittujen parametrien mukaisesti.		Europol laati yhteistyössä hankkeeseen osallistuneiden jäsenvaltioiden ja EDMC:n kanssa mallin, jonka mukaan lainvalvontaviranomaisten suorittamia huumetakavarikoita koskevat tilastotiedot kerätään yhdennettyä tietokantajärjestelmää varten. Tämän perusteella on laadittu neuvoston suositus, jossa jäsenvaltioita ja toisaalta komissiota, Europolia ja EDMC:ää kehoitetaan käyttämään mallia kukin omien toimivaltuuksiensa mukaisesti.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
2.2 Varmistetaan, että kaikki huumausaineiden torjuntatoimet arvioidaan (strategian yleistavoite 2)			
2.2.1 Komissio laatii tarvittavat arvioinnit huumeidentorjuntastrategian (2000–2004) puolivälissä ja sen päättyessä nykyisen toimintasuunnitelman pohjalta ja esittää asiasta kertomuksen neuvostolle ja parlamentille.	Komission, EDMC:n ja Europolin sekä jäsenvaltioiden tulisi laatia omat arviointinsa niiden kriteerien pohjalta, jotka komissio on laatinut yhdessä EDMC:n kanssa ja jotka neuvosto on hyväksynyt. Komissio laatii kokonaisarvioinnin toimintasuunnitelman puolivälissä ja sen päättyttyä.	vuoden 2002 ja 2004 loppu	Tämä koskee erityisesti myös Euroopan parlamenttia ja neuvostoa.
2.2.2 EDMC:n/Europolin tulisi jatkaa työtä jäsenvaltioiden asiantuntemuksen pohjalta, niin että EU:n huumeidentorjuntastrategia voitaisiin kohdentaa mitattaviin tavoitteisiin, jolloin arvioinnissa voidaan tarkastella niiden saavuttamista. Tämä työ tulisi saattaa päätökseen mahdollisuuksien mukaan vuoden 2000 loppuun mennessä.	EDMC on laatinut tietojen analysoinnin perusteella sovellettavat alustavat mittarit. Vuonna 2001 EDMC ja Europol laativat tiiviissä yhteistyössä kansallisten kumppaniensa kanssa raportin kriteereistä, joiden avulla voitaisiin helpottaa EU:n vuosien 2000–2004 huumeidentorjuntastrategian arviointia komissiossa.		Tämä tehtävä on saatettu loppuun. Horisontaalinen huumausainetyöryhmä on hyväksynyt kriteerit, ja komissio käyttää niitä arvioinnissa.
2.2.3 Neuvosto selvittää jäsenvaltioiden parhaat käytännöt horisontaalisen huumausainetyöryhmän työn pohjalta ja komissio tekee samoin huumausaineiden torjunnan alalla yhteistyössä mm. laitonta huumausainekauppaa käsittelevän työryhmän, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan monialaisen työryhmän sekä terveysasioita käsittelevän työryhmän kanssa.	Laitonta huumausainekauppaa koskeva vertaisarviointi valmistuu vuoden 2002 loppuun mennessä. Huumausaineiden torjuntaohjelman loppuarviointi valmistunee vuonna 2003.	vuoden 2003 loppu	EDMC avustaa komissiota kysynnän vähentämiseen liittyvien parhaiden käytäntöjen selvittämisessä (EDDRA-tietokanta).

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
2.2.5 Komissio laatii arvioinnin seuraavista seikoista: - kesäkuussa 1997 hyväksytyn synteettisiä huumausaineita koskevan yhteisen toiminnan vaikutukset varhaisvaroitusjärjestelmää koskevan EDMC:n arvioinnin valossa. - yhteisön lainsäädäntö ja sen täytäntöönpano kemiallisten lähtöaineiden kaupan valvonnassa.	Komissio alkoi vuonna 2002 yhdessä EDMC:n kanssa laatia kokonaisarviota synteettisiä huumausaineita koskevan yhteisen toiminnan vaikutuksista. Lähtöaineita koskevan lainsäädännön arviointi on vireillä. Konsulttitoimiston raporttiluonnos saataneen vuoden 2002 loppuun mennessä.	vuoden 2001 loppu	Kaikkia jäsenvaltioita, EDMC:tä, Europolia ja Euroopan lääkearviointivirastoa EMEAA on pyydetty osallistumaan arviointiin täyttämällä kyselylomake.
2.2.6 Jäsenvaltiot ja Europol arvioivat tiedemiesten avulla järjestäytyneen huumausainerikollisuuden ehkäisemisen ja torjunnan tehokkuutta ja kehittävät rikos- ja politiikkaindikaattoreita.	Europol ja komissio ovat laatineet tutkimuksen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta, järjestäytynyt huumausainerikollisuus mukaan luettuna. Tutkimuksessa ehdotetaan ehkäiseviin toimiin perustuvaa strategiaa järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. On ehdotettu, että laitonta huumausainekauppaa käsittelevässä työryhmässä tai horisontaalisessa huumausainetyöryhmässä olisi keskusteltava EU:n huumeidentorjuntahankkeiden arvioinnissa sovellettavista kriteereistä ja laadittava yhteisesti hyväksytty arviointimetodi.	Arviointimetodi hyväksytään vuoden 2001 jälkipuoliskon aikana	Määräaikaa ei ole noudatettu.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
2.2.7 Jäsenvaltiot ja Europol laativat tiedemiesten avulla vuosittain arvion laittomaan huumausainekauppaan osallistuvien järjestäytyneiden rikollisryhmien merkityksestä.	Europol laatii vuosittain tilannekatsauksen järjestäytyneestä rikollisuudesta EU:ssa. Katsaus perustuu jäsenvaltioiden raportteihin, joissa otetaan huomioon myös EU:n ulkopuolisista maista saatuja tietoja. Katsauksessa käsitellään mm. järjestäytyneiden rikollisryhmien osallisuutta laittomassa huumausainekaupassa. Katsauksen laatimisessa avustaa jäsenvaltioiden edustajista muodostuva yhteys- ja tukiverkosto, jonka jäsenistä osalla on tieteellinen tausta.	Jatkuva prosessi	
3. Huumausaineiden kysynnän vähentäminen sekä huumausaineiden väärinkäytön ja huumausainerikollisuuden ehkäiseminen 3.1 Annetaan suurempi merkitys huumausaineiden väärinkäytön ehkäisylle ja kysynnän vähentämiselle, erityisesti uusien käyttäjien houkuttelemisen ennalta ehkäisemiselle, ja huumausaineiden käytön haitallisten vaikutusten vähentämiselle (Strategian yleistavoite 4)			
3.1.1 Vähennetään viiden vuoden aikana huomattavasti huumausaineiden käyttöä ja käytön aloittamista, erityisesti alle 18-vuotiaiden nuorten keskuudessa (strategian tavoite 1)			

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
3.1.1.1 Jäsenvaltiot ja komissio kehittävät sekä laillisia että laittomia huumausaineita varten laaja-alaisia ehkäisyohjelmia, jotka kattavat myös huumausaineiden sekakäytön.	Huumausaineiden torjuntaohjelmaa (2000–2001) on jatkettu, kunnes uusi kansanterveyden ohjelma hyväksytään. Kansanterveyden ohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2002.	Jatkuva prosessi	Komissio tukee kattavia ohjelmia ja levittää parhaita käytäntöjä ja tuloksia EDMC:n avustuksella (EDDRA-tietokanta).
3.1.1.2 Komissio varmistaa, että olemassa olevia yhteisön ohjelmia hyödynnetään täysipainoisesti sosiaalisen syrjäytymisen ja kaupunkirikollisuuden ehkäisemiseen ja sosiaalisen integroitumisen tukemiseen.		Jatkuva prosessi	Tukea myönnetään Euroopan sosiaalirahastosta ja Urban-ohjelmasta.
3.1.1.4 Jäsenvaltiot ja komissio kehittävät edelleen innovatiivisia lähestymistapoja synteettisten huumausaineiden väärinkäytön ehkäisemiseksi kiinnittäen huomiota synteettisten huumausaineiden käyttäjien ominaispiirteisiin.	Mm. huumausaineiden torjuntaohjelmaan sisältyvien toimien avulla.	Jatkuva prosessi	Alalla on eräitä innovatiivisia hankkeita. Soveltuville hankkeille on myönnetty tukea viidennen puiteohjelman perusteella ja tukea voidaan myöntää nyt myös joillekin kuudennen puiteohjelman perusteella esitetyille hanke-ehdotuksille.
3.1.2 Vähennetään viiden vuoden aikana merkittävästi huumausaineisiin liittyvien terveyshaittojen (HIV, hepatiitti B ja C, tuberkuloosi jne.) esiintymistä ja huumausaineisiin liittyvien kuolemantapausten määrää (strategian tavoite 2)			
3.1.2.2 Jäsenvaltiot ja komissio suunnittelevat ja toteuttavat innovatiivisia tiedotuskampanjoita huumausaineiden käytön vaaroista sekä huumausaineiden käytön vaarojen ja haitallisten vaikutusten vähentämistä koskevia ohjelmia. Kampanjat on suunnattava oikein ja toteutettava yhteistyössä kohderyhmien kanssa.	Mm. huumausaineiden torjuntaohjelmaan sisältyvien toimien puitteissa.	vuoden 2002 loppu	Tiedotuskampanjoissa voitaisiin hyödyntää myös Internetiä.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
3.1.2.3 Jäsenvaltiot ja komissio käyttävät hyväksi uusia viestintämuotoja (kuten Internetiä) objektiivisen, luotettavan ja helposti saatavan tiedon tuottamiseksi huumausaineista ja niiden vaaroista.	Mm. huumausaineiden torjuntaohjelmaan sisältyvien toimien puitteissa.	Jatkuva prosessi	
3.1.2.5 Komissio ja jäsenvaltiot ryhtyvät tutkimaan laittomien huumausaineiden ja lääkkeiden vaikutuksen alaisena ajamisen vaikutuksia.		Jatkuva prosessi	Komission tulisi jatkaa aiheen tutkimista ja tarvittaessa esittää siihen liittyviä ehdotuksia. Alkoholin, huumeiden ja lääkkeiden vaikutusta ajokykyyn tutkivan työryhmän suositukset tulisi niin ikään ottaa huomioon. Aihe on tarkoitus sisällyttää tutkimuksen ja kehittämisen puiteohjelmaan kaudella 2002–2006. Aiheesta keskustellaan myös kuudetta puiteohjelmaa silmällä pitäen.
3.1.3 Lisätään merkittävästi huumausaineista vierotettujen määrää (strategian tavoite 3)			
3.2. Hyödynnetään täysin Amsterdamin sopimuksen tarjoamia uusia mahdollisuuksia, erityisesti terveyden suojelua ja tutkimusta koskevia artikloja (strategian yleistavoite 7)			
3.2.1 Komissio varmistaa, että huumausaineiden torjunta ymmärretään tulevan kansanterveysohjelman keskeiseksi osa-alueeksi.	Uusi kansanterveyden ohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2002.	2002	

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
3.2.2 Jäsenvaltiot ja komissio myöntävät riittävästi resursseja tutkimukseen, jossa selvitetään riippuvuutta aiheuttavia biolääketieteellisiä ja sosiaalisia syitä, riippuvuuden ehkäisemistä ja sitä aiheuttavia tekijöitä sekä huumausaineiden käyttöön liittyviä käyttäytymismalleja. Komissio tukee tämän tutkimusalan sisällyttämistä tutkimusta ja kehittämistä koskevan yhteisöohjelman painopistealueisiin.	Nykyisen TTK-ohjelman perusteella on myönnetty tukea kolmelle hankkeelle. Toisen hakukierroksen perusteella saatuja hakemuksia käsitellään paraikaa.	Jatkuva prosessi	Tällaista tutkimusta voidaan tukea kuudennen puiteohjelman luvusta 1.1.1 "Terveystieteiden genomitutkimus ja bioteknologia" ja luvusta 3 "Eurooppalaisen tutkimusalueen perustan lujittaminen".
3.2.3. Komissio ja jäsenvaltiot määrittelevät uusia aloja, kuten parhaiden toimintatapojen levittäminen, koulutus ja verkottuminen, joilla Euroopan tason toiminta voisi auttaa vähentämään huumeiden aiheuttamia haittoja.		Jatkuva prosessi	Toimintaa jatketaan nykyisten koulutusta ja huumeidentorjuntaa koskevien yhteisöohjelmien pohjalta EDMC:n avustuksella.
3.3 Omaksutaan laaja-alainen lähestymistapa			
3.3.1 Komissio ja jäsenvaltiot kehittävät ja panevat täytäntöön kaikille ikäryhmille, erityisesti lapsille ja nuorille, suunnattuja ennaltaehkäiseviä toimia.	Huumausaineiden torjuntaohjelma on tarkoitettu kaikille ikäryhmille, eritoten nuorille.	Jatkuva prosessi	

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
3.3.2 Komissio ja jäsenvaltiot käsittelevät riskikäyttäytymistä ja riippuvuutta yleensä, alkoholiin, lääkkeisiin, urheilussa käytettäviin doping-aineisiin ja tupakointiin liittyvät näkökohdat mukaan luettuina.	Komissio on esittänyt EY:n perustamissopimuksen 152 artiklan perusteella ehdotuksen suositukseksi huumeisiin liittyvien riskien ehkäisemisestä ja vähentämisestä. Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat hyväksyneet tupakkadirektiiviä koskevan yhteisen kannan. Ehdotusta tupakkadirektiiviksi käsitellään parhaillaan neuvostossa ja parlamentissa.	2002/2003	
3.4 Ehkäistään huumausainerikollisuutta, erityisesti nuoriso- ja kaupunkirikollisuutta			
3.4.1 Vähennetään viiden vuoden aikana merkittävästi huumausainerikosten määrää (strategian tavoite 5)			
3.4.1.1 Komissio ja jäsenvaltiot laativat ohjelmia, joilla edistetään parhaita toimintatapoja muun muassa huumausaine-, nuoriso- ja kaupunkirikollisuuden ehkäisemisessä.	On hyväksytty uusi rikoksentorjuntaohjelma (Hippokrates). On perustettu rikoksentorjuntaverkosto, jonka painopistealueita ovat kaupunki-, nuoriso- ja huumausainerikollisuus.	Jatkuva prosessi	Tämä on myös yksi Tampereella kokoontuneen Eurooppa-neuvoston painopistealueista (päätelmien kohta 42).
3.4.1.2 Neuvosto ja komissio kehittävät yhteisen, vertailukelpoisen määritelmän huumausainerikoksille Europolin ja EDMC:n työn pohjalta, niin että eri maissa tehtyjä huumausainerikoksia voidaan vertailla.	EDMC aloitti tarvittavien käsitteiden ja määritelmien kehittämisen vuonna 2001.	2002	On määriteltävä rikos- ja politiikkaindikaattorit, jotta voidaan arvioida edistymistä rikosten ehkäisemisen ja valvonnan alalla. Määritelmän kehittämiseksi EDMC kutsui tammikuussa 2002 koolle asiantuntijakokouksen, johon myös Europol osallistui. Asian käsittelyä on jatkettava.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
3.4.4 Komissio ja jäsenvaltiot tarkastelevat EDMC:n tutkimuksesta saatuja tuloksia. Siinä selvitettiin EU:n jäsenvaltioiden lakeja ja toimintatapoja, joiden mukaisesti huumausaineiden väärinkäyttäjää kohdellaan oikeusjärjestelmässä, mukaan lukien huumausaineiden väärinkäyttäjien henkilöllisyyden toteaminen pidätyksen jälkeen, vaihtoehtoja vankeusrangaistukselle ja hoitomahdollisuudet rangaistusjärjestelmän puitteissa. Komissio ja jäsenvaltiot harkitsevat tältä pohjalta, miten voitaisiin levittää tietoa huumausaineiden väärinkäyttäjien kohtelua oikeusjärjestelmässä koskevista parhaista toimintatavoista.	EDMC sai tutkimuksen valmiiksi maaliskuussa 2001.	Vuoden 2001 loppu	Komissio pohtii EDMC:n tutkimuksen seurantatoimia. EDMC:n tutkimus huumausaineiden väärinkäyttöön liittyvistä rikosoikeudellisista menettelyistä julkaistaan vuonna 2002. Siitä julkaistaan yhteenveto kahdellatoista kielellä.
3.5 Koulutus ja kokemustenvaihto huumausaineiden käytön ehkäisemisessä			
3.5.2 Jäsenvaltiot ja komissio kehittävät ja toteuttavat terveys- ja sosiaalialaa varten huumausaineiden käyttäjien parissa työskentelevien kouluttajien verkoston.	Euroopassa toimii useita sosiaalialan ammattilaisten verkostoja, jotka saavat rahoitusta huumausaineiden torjuntaohjelmasta.	Jatkuva prosessi	Jäsenvaltioiden ehdottamia hankkeita voitaisiin rahoittaa Leonardo da Vinci -ohjelmasta. Alan verkostojen yhteistyön kehittämistä on tuettava edelleen.
3.5.3 Jäsenvaltiot edistävät parhaiden toimintatapojen vaihtoa huumausaineiden torjunnan alalla ja onnistuneesti toteutetuista ohjelmista tiedottamista kaikille jäsenvaltioille ja komissiolle.		Jatkuva prosessi	EDDRA-tietokanta. EDMC:n apua tarvitaan.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4. Saatavuuden vähentäminen 4.1 Vahvistetaan järjestäytyneen rikollisuuden, laittoman huumausainekaupan ja siihen liittyvän järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa ja tehostetaan poliisi-, tulli- ja oikeudellista yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä (strategian tavoite 5)			
4.1.1 Vähennetään viiden vuoden aikana merkittävästi laittomien huumausaineiden saatavuutta (strategian tavoite 4).			Saatavuuden vähenemistä voitaisiin arvioida indikaattorien ja perustietojen avulla.
4.1.1.1 Jäsenvaltiot varmistavat korkeatasoisen ja yhtenäisen EU:n ulkorajojen turvaamisen ja perustavat tarvittaessa yhteisiä valvontaryhmiä, joihin kuuluu esimerkiksi poliisi-, tulli-, maahanmuutto- ja rajavartiolaitosviranomaisia.	Wienin Eurooppa-neuvoston päätelmät 11.–12. joulukuuta 1998 (91 kohta).	Jatkuva	Ehdotuksia rajavalvonnan yhteydessä suoritettavista huumetarkastuksista (STUP 20, 1999) olisi tarkasteltava suhteessa komission hiljattain antamaan tiedonantoon EU:n ulkorajojen yhdenmetystä valvonnasta (7.5.2002), missä mainitaan myös huumausaineiden torjunta.
4.1.1.2 Neuvosto ja komissio laativat yhdessä Europolin kanssa EU:n suuntaviivat, jotka koskevat erityisesti modernin teknologian ja Internetin välityksellä toteutettavaa huumausaineisiin liittyvää laitonta toimintaa.	Komissio on esittänyt tiedonannon tietoverkkorikollisuudesta. Laitonta huumausainekauppaa käsittelevä neuvoston työryhmä on laatinut ehdotuksia huumausaineisiin liittyvän rikollisuuden torjuntatoimien tehostamiseksi tiedotus- ja viestintästrategiaa käyttäen, mm. Internetin avulla. Neuvosto on hyväksynyt ehdotukset, joiden mukaan toimien koordinointi annetaan Europolin tehtäväksi.	2002	

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4.1.1.3 Jäsenvaltiot tekevät Europolin tuella ja EU:n nykyiset tietojenvaihtojärjestelmät huomioon ottaen yhteistyötä neuvoston asianomaisissa elimissä meritse tapahtuvan huumausaineiden salakuljetuksen torjunnan tehostamiseksi mukaan lukien epäilyttävien alusten tunnistamista ja valvontaa koskevan koulutuksen järjestäminen ja menettelyjen luominen alukseen nousemiseksi ja etsinnän suorittamiseksi tarvittaessa. Jäsenvaltioiden tulisi tunnustaa, että on tärkeää panna täytäntöön periaatteet, joista määrätään huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskevan YK:n yleissopimuksen 17 artiklassa.	Portugalin viranomaiset järjestivät kesäkuussa 2000 konferenssin meritse tapahtuvasta salakuljetuksesta, ja sen tuloksena annettiin useita suosituksia. Pysyvien edustajien komitea on todennut, että niiden täytäntöönpanoa varten olisi laadittava käytännön toimia korostava toimintasuunnitelma. Ohjelmaa kehitettiin edelleen Espanjan puheenjohtajakaudella.	Alkaa mahdollisesti vuoden 2002 lopulla	

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4.1.1.4 Jäsenvaltiot pohtivat edelleen Europolin avustuksella mahdollisuuksia yhdistää rikosteknisiä ja rikosten torjuntaa koskevia tietoja synteettisten huumausaineiden tuotannon ja kaupan toteamiseksi, kyseisten huumausaineiden koostumuksen selvittämiseksi ja tuotantoon ja kauppaan osallistuvien jäljittämiseksi. Jäsenvaltioiden rikosteknisten laboratorioiden olisi vaihdettava synteettisten huumeiden takavarikoinnin yhteydessä otettujen näytteiden analysointitietoja. Tulokset olisi mahdollisuuksien mukaan annettava myös jäsenvaltioiden terveysviranomaisten käyttöön.	Neuvosto ja parlamentti harkitsevat Ruotsin ehdotukseen perustuvan neuvoston päätöksen tekemistä synteettisten huumausaineiden erityisen rikosteknisen profilointianalyysin laatimiseksi. Näin voitaisiin luoda EU:n laajuinen järjestelmä, jonka avulla Europol koordinoi lainvalvontaan ja rikosteknisiin tutkimuksiin liittyviä tietoja. Ruotsin aloitteesta on toteutettu myös käytännön hanke (CASE), johon osallistuu 14 jäsenvaltiota ja Europol ja jossa sekä lainvalvontaan että rikosteknisiin tutkimuksiin liittyviä tietoja amfetamiinitakavarikoista kootaan, analysoidaan ja levitetään EU:n laajuisesti. Seurataan eurooppalaisten rikoslaboratorioiden yhteistyöelimen ENFSIn tutkimuksia näytteiden ottamisesta neliöjuurimenetelmän perusteella. Europol on arvioinut ja päivittänyt LOGO-järjestelmänsä, joka liittyy ekstaasitakavarikkoja koskevien lainvalvonta- ja ballististen tietojen keräämiseen, arviointiin ja levittämiseen ja jossa ovat mukana kaikki jäsenvaltiot.	2001	Näytteidenottoon liittyviä toimia jatketaan.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4.1.1.5 Komissio tukee tarvittaessa jäsenvaltioiden toimia poliisi-, tulli- ja oikeudellisen yhteistyön tehostamiseksi erityisesti vaihto- ja koulutusohjelmilla kolmannen pilarin nykyisistä ohjelmista saatua kokemusta ja tuloksia hyödyntäen.	Neuvosto on hyväksynyt komission aloitteen pohjalta päätöksen poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa koskevan puiteohjelman perustamisesta.		
4.1.1.6 Jäsenvaltiot ja Europol toteuttavat laittoman huumausainekaupan torjumiseksi kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista erillisiin hankkeisiin perustuvaa EU:n lainvalvontastrategiaa.	Europol ja jäsenvaltiot toteuttavat strategiaa analyysitiedostojen pohjalta Europol-yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Toiminnassa voidaan soveltaa myös muita kansainvälisen lainvalvonnan ja oikeudellisen yhteistyön muotoja, mm. yhteisten tutkintaryhmien käyttöä.		
4.1.2 Vähennetään viiden vuoden aikana merkittävästi rahanpesua ja lähtöaineiden laitonta kauppaa (strategian tavoite 6)			
4.1.2.1 Komissio raportoi neuvostolle säännöllisesti EU:ssa toteutetuista rahanpesun valvontatoimista, edellisvuonna toteutetuista toimista ja seuraavalle vuodelle ehdotetuista toimista.	Toinen direktiivi rahanpesun torjunnasta hyväksyttiin joulukuussa 2001. Sillä laajennetaan ja päivitetään vuonna 1991 annettua direktiiviä. Europolin toimivalta on äskettäin laajennettu koskemaan myös rahanpesua.	Jatkuva prosessi	Rahanpesun torjunta on myös yksi Tampereella kokoontuneen Eurooppa-neuvoston painopistealueista (päätelmien kohta 51–58). EU:n ulkopuolisia maita olisi autettava kehittämään omia rahanpesun torjuntamenetelmiä (Tacis- ja Phare-ohjelman avulla). Olisi luotava sopiva mekanismi parantaa lähtöaineiden valvontaa niin, että toimintaan voisivat osallistua myös assosiaatiosopimuksen tehneet maat.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4.1.2.4 Komissio raportoi neuvostolle säännöllisesti valvontatoimista, joiden tarkoituksena on ehkäistä kemiallisten lähtöaineiden käyttö laittomiin tarkoituksiin, sekä edellisvuonna toteutetuista toimista että seuraavalle vuodelle ehdotetuista toimista.	Yhteistyötä kemianteollisuuden kanssa on tiivistetty laatimalla asiaa koskevat suuntaviivat ja jakamalla niitä asianomaisille tahoille. Belgia esitti puheenjohtajakaudellaan aloitteen lähtöaineiden ja muiden huumausaineiden valmistuksessa käytettävien keskeisten kemiallisten aineiden jäljittämiseksi; aloitteen toteuttamista on jatkettava, ja neuvosto on antanut aiheesta päätöslauselman. Neuvottelut Turkin kanssa tehtävästä lähtöaineita koskevasta sopimuksesta ovat edenneet pitkälle.	Jatkuva prosessi	Komission tulisi tutkia mahdollisuuksia tehostaa yhteistyötä teollisuuden kanssa ja lähtöaineiden valvontaa koskevien sopimusten tekemistä myös muiden riskialttiiden maiden kanssa.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4.1.2.5 Komissio laatii yhteistyössä jäsenvaltioiden ja kemianteollisuuden kanssa menettelyn synteettisten huumausaineiden luettelomattomien kemiallisten lähtöaineiden vapaaehtoista valvontaa varten.	Komission ehdotukset toimenpiteistä tiettyjen aineiden kulkeutumisen estämiseksi huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen 13 päivänä joulukuuta 1990 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3677/90 muuttamiseksi on hyväksytty. Komissio antoi 10.9.2002 ehdotusluonnoksen nykyisen direktiivin 92/109/ETY korvaamisesta asetuksella.	Neuvoston asetusta N:o 3677/90 on muutettu neuvoston asetuksella N:o 1116/2001, joka tuli voimaan 28.6.2001, ja 3.6.2002 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 998/2002. Ehdotus on toimitettu parlamentille ja neuvostolle hyväksyttäväksi yhteispäätös-menettelyssä.	Kemianteollisuutta varten on laadittu suuntaviivat ja luettelo kemiallisista aineista, joiden valvonta perustuu toistaiseksi vapaaehtoisuuteen. Ne on jaettu kemianteollisuuden lisäksi myös jäsenvaltioille. Lisäksi ne on toimitettu ehdokasmaille Phare-ohjelman välityksellä.
4.1.2.6 Jäsenvaltiot järjestävät tarvittaessa komission ja Europolin tuella tulli- ja poliisiviranomaisille koulutusta kemiallisten lähtöaineiden väärinkäytön torjunnassa.	Europol on laatinut yhdessä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden ja komission kanssa kouluttajille tarkoitetun EU:n tason koulutuksen synteettisiä huumeita valmistavien laittomien laboratorioiden torjunnasta. Kaksi tämän koulutuksen saanutta kouluttajaa järjesti kahdessa jäsenvaltiossa (Europolin tuella) poliisille, tullivirkailijoille, rikosteknisille asiantuntijoille ja palomiehille tarkoitetun kurssin.	Jatkuva prosessi	Euroopan poliisiakatemia (EPC) voisi osallistua näihin järjestelyihin.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4.2 Käytetään hyväksi kaikki Amsterdamin sopimuksen ja erityisesti huumausaineiden valvontaa, poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä koskevien artiklojen sekä lainsäädännön yhteisten vähimmäisvaatimusten tarjoamat uudet mahdollisuudet (strategian yleistavoite 7)			
4.2.2 Jäsenvaltiot tehostavat tarvittaessa Europolin tuella yhteistyötä huumausainekaupan torjumiseksi ja etenkin perustavat asianomaisen lainsäädännön puitteissa yhteisiä työryhmiä käsittelemään jäsenvaltioiden välistä laitonta huumausainekauppaa.	Neuvosto on hyväksynyt kaksi jäsenvaltioille tarkoitettua suositusta, jotka koskevat: - Europolin pyyntöjä rikostutkinnan aloittamisesta tietyissä tapauksissa - Europolin apua jäsenvaltioiden yhteisille tutkintaryhmille. - Eräät jäsenvaltiot ovatkin perustamassa yhteisiä tutkintaryhmiä, joihin myös Europol osallistuu.		
4.2.3 Edistetään alueellista yhteistyötä samanlaisista huumausaineongelmista kärsivien jäsenvaltioiden kesken.	Oisin-ohjelmasta (yhteistyö lainvalvonnan alalla) on haettu yhteisön rahoitusta alueellisiin yhteistyöhankkeisiin.		Tietojenvaihtoa hyvistä käytänteistä on edistettävä.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4.2.4 Komissio laatii, EDMC:tä kuultuaan ja keskeiset tietolähteet selvitettyään, tutkimuksen siitä, millaisia määritelmiä ja seuraamuksia tuomioistuimet ja lainvalvontaviranomaiset käyttävät ja miten ne käytännössä soveltavat lakeja jäsenvaltioissa esiintyvään laittomaan huumausainekauppaan. Tutkimuksen pohjalta komissio ehdottaa toimenpiteitä vähimmäissääntöjen laatimiseksi rikostunnusmerkistöjen ja seuraamusten määrittämisestä laitonta huumausainekauppaa varten Euroopan unionista tehdyn sopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisesti. Tutkimuksen on määrä valmistua vuoden 2000 loppuun mennessä ja ehdotukset esitettäneen maaliskuun 2001 loppuun mennessä.	Komission tutkimus valmistui maaliskuussa 2001. Komissio on esittänyt ehdotuksen puitepäättökseksi huumekauppaan liittyvän rikollisen toiminnan tunnusmerkistöä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta. Euroopan parlamentti antoi ehdotuksesta lausuntonsa huhtikuussa 2002. Asian käsittely neuvostossa on edelleen kesken.	Vuoden 2001 alkupuolisko	Asia mainitaan myös Tampereen päätelmissä (kohta 48).
4.2.5 Jäsenvaltiot ja Europol edistävät huumausainerikollisuutta koskevia uusia tutkintatekniikoita sekä tutkimusta ja dokumentointia.	Europol on laatinut ja ylläpitää luetteloa osaamiskeskuksista. Luetteloon on koottu tietoja asiantuntijoista ja parhaista käytännöistä. Siihen on koottu myös uusia tutkintatekniikoita koskevia tietolähteitä. Myös Europolin huumeyksikkö kerää ja säilyttää tietoa huumerikollisuudesta. Tietoa levitetään säännöllisesti julkaistavien huumetiedustelutiedotteiden avulla. Ranskan puheenjohtajakaudellaan ehdottamaa vahvuuksien ja heikkouksien analysointia voidaan jatkaa tutkintatekniikoiden parantamiseksi.	Jatkuva prosessi	

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
4.2.6 Poliisipäälliköiden työryhmä harkitsee laittoman huumausainekaupan torjunnan sisällyttämistä ryhmän painopistealueisiin. Erityisesti tutkitaan, miten laittomaan huumausainekauppaan liittyvää poliisiyhteistyötä voitaisiin parantaa ja millaisia painopistealueita siinä pitäisi määritellä.	Selvitys aloitetaan vuoden 2002 lopulla	Jatkuva prosessi	
5. Kansainvälinen toiminta 5.1 Otetaan ehdokasmaat asteittain mukaan toimintaan ja tiivistetään kansainvälistä yhteistyötä muiden maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa (strategian yleistavoite 9)			
5.1.1 Komissio ja neuvosto varmistavat, että ehdokasmaat ottavat käyttöön huumausaineiden torjuntaa koskevan yhteisön lainsäädännön ja parhaat käytännöt ja että niiden täytäntöönpano on tyydyttävää. Jäsenvaltiot ja komissio laativat ehdokasmaiden kanssa huumeidentorjunnan toimintasuunnitelman, jossa määritellään, mitä niiden on tehtävä voidakseen täyttää yhteisön lainsäädännössä asetetut edellytykset mahdollisimman nopeasti.	Neuvosto hyväksyi (28.2.2002) huumeita koskevan julkilausuman, jonka Euroopan unionin ministerineuvosto on antanut yhdessä Euroopan komission ja ehdokasmaiden kanssa.	2001	
5.1.2 Komissio neuvottelee ehdokasmaiden kanssa niiden osallistumisesta EDMC:n toimintaan. Komissio esittää neuvostolle mahdollisimman pian luonnoksen näitä neuvotteluja koskevista neuvotteluohjeista.	Komissio on saamiensa neuvotteluvaltuuksien perusteella aloittanut viralliset neuvottelut ehdokasmaiden kanssa.	Vuoden 2001 alkupuolisko	

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
5.1.3 Komissio ja jäsenvaltiot antavat ehdokasmaille edelleen teknistä apua ja tarvittaessa rahoitusapua auttaakseen niitä torjumaan huumausaineiden väärinkäyttöä ja laitonta huumausainekauppaa. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää mm. Phare-ohjelman yhteydessä kansallisten strategioiden, kansallisten huumeidentorjuntayksiköiden ja EDMC:n kansallisten yhteyspisteiden kehittämiseen sekä EU:n ja ehdokasmaiden alueelle tulevien huumausaineiden tehokkaaseen valvontaan. Huumeidentorjunta olisi sisällytettävä tukijärjestelyihin myös niissä maissa, jotka eivät kuulu Pharen piiriin. Komission olisi etsittävä nykyisten menokattojen puitteissa uusia varoja rahoittaa yhteistyötä Turkin kanssa ja sisällytettävä huumausaineiden torjunnan alalla tehtävä yhteistyö aikanaan tehtävän assosiointisopimuksen luonnokseen. Olisi harkittava myös huumeidentorjuntaan kohdennettuja kummitoimintana toteutettavia hankkeita ja annettava ehdokasmaiden käyttöön huumeidentorjunnan asiantuntijoita jo ennen liittymistä.	Phare-ohjelman varoista on vuonna 2000 osoitettu 20 miljoonaa euroa huumeiden valvontaan. Phare-ohjelmaan kuuluvan, usean edunsaajan huumausainehjelman (1998) varoista 2 miljoonaa euroa on osoitettu EDMC:n ja Pharen yhteiseen hankkeeseen. EDMC:n perustamisasetusta muutettiin 28. syyskuuta 2000 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2220/2000 siten, että se voi antaa tietotaitoaan myös ehdokasmaiden käyttöön.	Jatkuva prosessi	Phare-ohjelman määrärahat olisi säilytettävä myös 30. syyskuuta 2002 jälkeen, jotta voidaan valmistella ehdokasmaiden liittymistä EDMC:n jäsenyyteen.
5.1.4 Neuvosto keskustelee vuosittain kaikista huumeidentorjuntaan liittyvistä tukihankkeista, joita EU toteuttaa ehdokasmaissa.		Vuotuinen keskustelu	
5.1.5 Komissio ja jäsenvaltiot panevat täytäntöön järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevan liittymistä edeltävän sopimuksen ja laajentavat sen koskemaan kaikkia hakijamaita.	Asiaa käsitellään liittymistä valmistelevalle asiantuntijaryhmässä.		

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
5.2 Edistetään kansainvälistä yhteistyötä ja huumeidentorjunnan sisällyttämistä EU:n kehitysyhteistyöhön sekä tuetaan Yhdistyneiden Kansakuntien ja erityisesti YK:n kansainvälisen huumeiden valvontaohjelman UNDCP:n pyrkimyksiä kehittää kansainvälistä yhteistyötä UNGASSissa hyväksytyjen periaatteiden pohjalta (strategian yleistavoite 10)			
5.2.1 Komissio ja neuvosto antavat etusijan kansainvälisille pyrkimyksille puuttua huumeongelmiin ehdokasmaissa ja niillä alueilla eri puolilla maailmaa, joilla huumeita joko tuotetaan tai joiden kautta niitä tuodaan EU:n alueelle.	Yhteistyötä ehdokasmaiden sekä Andien, Karibian ja Tacis-maiden kanssa sekä Iranin ja Afganistanin kanssa on tehostettu. Myös Balkanin maiden kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään. Komission tiedonannossa KOM(2001) 301 (8.6.2001) esitettiin ajatus, jonka mukaan painopisteeksi voitaisiin ottaa toimet kahdella tärkeimmällä huumereitillä (kokaiinin ja heroiinin salakuljetus).	Jatkuva prosessi	
5.2.2 Jäsenvaltiot ja komissio koordinoivat hankkeitaan kolmansissa maissa ja alueilla, jotta toimintaa voidaan arvioida ja toteuttaa yhdessä.		Jatkuva prosessi	Komissio ja jäsenvaltiot keskustelevat toteutetuista toimista säännöllisesti horisontaalisessa huumausainetyöryhmässä. On esitetty, että horisontaaliseen huumausainetyöryhmään perustettaisiin kaksi alaryhmää, joista toinen käsittelee kokaiinin ja toinen heroiinin salakuljetusreittiä.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
5.2.3 Jäsenvaltiot ja komissio vahvistavat yhteistyötä monenvälisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, jos tämä lisää niiden toiminnan tehokkuutta.	Yhteistyö YK:n yhdistetyn huumausainepoliittisen ja kriminaalipoliittisen sihteeristön (UN ODCCP) kanssa. Sihteeristön kanssa on allekirjoitettu uusia sopimuksia hankkeiden toteuttamisesta Venäjällä, Iranissa, Keski-Aasiassa ja Etelä-Afrikassa. Komission yksiköt tarkistavat parhaillaan EU:n ja sihteeristön kesken tehtyjä voimassa olevia sopimuksia. EU:n hankkeita toteuttavat myös muut YK:n elimet (mm. UNESCO ja UNDP Keski-Aasiassa) ja alueelliset elimet (mm. Amerikan maiden järjestö OAS – CICAD tai Eurocustoms niin ikään Keski-Aasiassa).	Jatkuva prosessi	Erityisesti keskustellaan yhteistyöstä UNDCP:n kanssa.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
5.2.4 Komissio ja jäsenvaltiot antavat edelleen käyttöön asianmukaiset voimavarat tarjonnan ja kysynnän vähentämiseen tähtäävien ohjelmien ja hankkeiden täytäntöönpanoa varten (esim. laittoman huumausainekaupan torjunta ja vaihtoehtoisen kehityksen tukeminen). Jäsenvaltiot ja komissio toimittavat vuosittain neuvostolle (horisontaaliselle huumausainetyöryhmälle) kertomuksen kaikista kolmansissa maissa aloitetuista tukiohjelmista, ja ajan tasalla pidettävän seurantataulukon. Komissio ja jäsenvaltiot tiedottavat toisilleen kaikista kolmansille maille tarkoitetuista huumeidentorjuntaan liittyvistä tukihankkeista mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa jo niiden valmisteluvaiheessa.	Komissio esitti marraskuussa 2001 horisontaaliselle huumausainetyöryhmälle keräämiinsä tietoihin perustuvan seurantataulukon kaikista vireillä olleista komission ja jäsenvaltioiden toteuttamista huumeidentorjuntahankkeista. Seurantataulukkoa päivitetään parhaillaan, ja tulokset saataneen lokakuussa 2002. Barbados-toimintasuunnitelmassa esitettyjen toimien jatkuvuuden varmistamiseksi tuetaan 9:n EKR:n Karibian alueohjelmasta (2002–2007) mm. huumeiden valvontaa. Budjettivallan käyttäjä supisti vuonna 2002 budjettikohdan B7-6310 (Pohjoinen–etelä-yhteistyö huumeiden ja niiden väärinkäytön torjunnassa) toimintamäärärahat (5,5 milj. eurosta) 1,6 miljoonaan euroon	Jatkuva prosessi	Komission yksiköt aloittivat (heinäkuussa 2002) uuden hankkeen, jossa kerätään tietoja EU:n huumeidentorjuntahankkeista ja esitetään niistä analyttinen, käytännönläheinen yhteenveto. Pohjoinen–etelä-yhteistyön jatkosta huumeidentorjunnan alalla keskustellaan.

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
5.2.6 Jäsenvaltiot ja komissio laativat toimintasuunnitelman huumausaineiden torjuntaa koskevasta yhteistyöstä Pohjois-Afrikan kanssa sekä panevat kokonaisuudessaan täytäntöön Latinalaista Amerikkaa sekä Karibian aluetta ja Keski-Aasiaa koskevat toimintasuunnitelmat.	Sekä heroinin että kokaiinin salakuljetusreitit on otettu yhteisön huumeidentorjuntapolitiikan ensisijaisiksi painopistealueiksi, mutta Pohjois-Afrikkaa koskevaa toimintasuunnitelmaa ei ole vielä otettu ohjelmaan. Komissio kuitenkin käsittelee asiaa uudelleen oikeus- ja sisäasioissa tehtävää Euro-Välimeri-yhteistyötä koskevan ohjelman perusteella, joka hyväksyttiin Valenciassa keväällä 2002. Latinalaista Amerikkaa ja Karibiaa koskevan toimintasuunnitelman (LAC) puitteissa EU on järjestänyt vuosittain LAC-EU-järjestelyyn liittyviä kokouksia sekä myöntänyt tukea alueella toteutettaviin huumeidentorjunnan yhteistyöhankkeisiin. Keski-Aasian maat ovat (Turkmenistania lukuun ottamatta) hyväksyneet aluetta koskevan EU:n toimintasuunnitelman ja komissio on nimittänyt alueelle EU:n huumeidentorjunnan koordinaattorin.		
5.2.7 Komissio ja jäsenvaltiot auttavat EU:n ulkopuolisia maita ja alueita kehittämään rahanpesun torjuntajärjestelmiään.	Karibiaa koskevaa EU:n hanketta toteutetaan parhaillaan, ja 9:n EKR:n Karibian alueohjelman avulla on tarkoitus tukea mm. rahanpesun torjuntatoimia. Vuonna 2001 allekirjoitettiin uudet sopimukset Aasian ASEM-kumppanimaiden avustamisesta. Latinalaisen Amerikan hyväksi tarkoitettu hanke toteutetaan mahdollisesti vuosina 2003–2004.	Jatkuva prosessi	

EU:n toimintasuunnitelman mukaiset toimet	Tilanne	Aikataulu / Prioriteetti	Huomautuksia
5.2.8 Jäsenvaltiot ja komissio tukevat kysynnän vähentämiseen liittyvien yhteisten kansainvälisten indikaattorien kehittämistä ja edistävät yhteisen standardin kehittämistä kansallisten raporttien toimittamiseksi kansainvälisille järjestöille.	EDMC ja UNDCP ovat sopineet kolmansissa maissa sovellettavista indikaattoreista.	Jatkuva prosessi	Komissio laatii kehitysmaihin soveltuvia menettelytapoja Venezuelassa toteutettavan pilottihankkeen avulla.
5.2.9 Komissio ja jäsenvaltiot sisällyttävät huumausaineet monialaisena asiana ylikansallisiin yhteistyömalleihin (erityisesti kehitysmaiden kanssa).	Huumeidentorjuntanäkökohdat on nyt otettu huomioon komission maakohtaisissa strategia-asiakirjoissa niiden maiden ja alueiden osalta, jotka pitävät tätä aihetta ensisijaisena kohteena EU:n kanssa tehtävässä yhteistyössä. Oikeus- ja sisäasioihin liittyvässä CARDS-alueohjelmassa huumeidentorjunta on otettu toiseksi painopistealueeksi.	Jatkuva prosessi	Huumeidentorjunta on otettava huomioon monivuotisessa ohjelmasuunnittelussa ja koordinoitava eri alueilla toteutettavia toimia.
5.2.10 EU tukee edelleen kansallisia pyrkimyksiä hävittää laittomat huumeviljelmät vastuunjaon periaatteen mukaisesti.	Hankkeita on vireillä Kolumbiassa, Boliviassa, Perussa ja Afganistanissa. Tavoitteena on tukea vaihtoehtoista kehitystä ja vaihtoehtoisia elinkeinoja alueilla, joilla huumeviljelmien merkitys on suuri. Pakistan on nyt Keski-Amerikan ja Andien maiden ohella edunsaaja huumeidentorjuntaohjelmassa, joka on osa EU:n yleistä tullietuusjärjestelmää.	Jatkuva prosessi	Hankkeiden täydentävyyttä on lisättävä toteuttamalla toimia tärkeimmillä salakuljetusreiteillä.

LIITE 3

Huumausaineita koskevat EU:n säännökset (2000-2002)

A. Vuosina 2000-2002 vahvistetut EU:n säännökset (aikajärjestyksessä)

- Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös yhteisön kansanterveysalan toimintaohjelman (2001–2006) hyväksymisestä. EYVL L 271, 9.10.2002, s. 1.
- Neuvoston päätös, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2002, poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa koskevasta puiteohjelmasta. EYVL L 203, 1.8.2002, s. 5.
- Komission asetus (EY) N:o 1232/2002, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2002, toimenpiteistä tiettyjen aineiden kulkeutumisen estämiseksi huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3677/90 liitteen korvaamisesta ja asetuksen (ETY) N:o 3769/92 muuttamisesta. EYVL L 180, 10.7.2002, s. 5.
- Neuvoston puitepäätös, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, yhteisistä tutkintaryhmistä. EYVL L 162, 20.6.2002, s. 1.
- Neuvoston asetus (EY) N:o 988/2002, annettu 3 päivänä kesäkuuta 2002, toimenpiteistä tiettyjen aineiden kulkeutumisen estämiseksi huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen annetun asetuksen (ETY) N:o 3677/90 muuttamisesta. EYVL L 151, 11.6.2002, s. 1.
- Neuvoston päätöslauselma huumausaineiden käytön ehkäisyn sisällyttämisestä koulujen opetussuunnitelmiin. CORDROGUE 4 REV 3 – 8.5.2002.
- Neuvoston suositus, annettu 25 päivänä huhtikuuta 2002, järjestäytyneeseen huumausainekauppaan liittyvän järjestäytyneen rikollisuuden tutkintamenetelmien parantamisesta: Yhtäaikainen rikollisjärjestöjen huumausainekauppaa sekä niiden rahoitusta ja varallisuutta koskeva tutkinta. EYVL C 114, 15.5.2002, s. 1.
- Neuvoston suositus, annettu 25 päivänä huhtikuuta 2002, tarpeesta tehostaa lähtöaineiden laittoman kaupan torjuntaan erikoistuneiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisten yksiköiden välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa. EYVL C 114, 15.5.2002, s. 3.
- Neuvoston ja jäsenvaltioiden edustajien päätöslauselma huumausaineiden viihdekäytön ehkäisystä. CORDROGUE 2 REV 3 – 15.4.2002.
- Neuvoston päätös, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, uutta synteettistä huumausainetta PMMA:ta koskevista valvontatoimenpiteistä ja rikosoikeudellisista seuraamuksista. EYVL L 63, 6.3.2002, s. 14.
- Euroopan unionin ministerien yhdessä Euroopan komission ja ehdokasvaltioiden kanssa antama huumausaineita koskeva julkilausuma. CORDROGUE 7 REV 2 – 15.2.2002.
- Neuvoston asetus (EY) N:o 2501/2001, annettu 10 päivänä joulukuuta 2001, yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen 31 päivään joulukuuta 2004. EYVL L 346, 31.12.2001, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/97/EY, annettu 4 päivänä joulukuuta 2001, rahoitusjärjestelmien rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/308/ETY muuttamisesta - Komission lausuma. EYVL L 344, 28.12.2001, s. 76.
- Neuvoston päätöslauselma Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksessa (EDMC) kehitettyjen, huumausaineita koskevan viiden epidemiologisen avainindikaattorin käyttämisestä. CORDROGUE 67 – 15.11.2001.
- Neuvoston säädös, annettu 16 päivänä lokakuuta 2001, keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävästä, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti laadittavasta pöytäkirjasta. EYVL C 326, 21.11.2001, s. 2.
- Neuvoston päätös, tehty 28 päivänä kesäkuuta 2001, kannustus-, vaihto-, koulutus- ja yhteistyöohjelman perustamisesta rikollisuuden ehkäisemiseksi (Hippokrates). EYVL L 186, 7.7.2001, s. 11.
- Neuvoston puitepäätös, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta. EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1.
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1116/2001, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2001, toimenpiteistä tiettyjen aineiden kulkeutumisen estämiseksi huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen annetun asetuksen (ETY) N:o 3677/90 muuttamisesta. EYVL L 153, 8.6.2001, s. 4.
- Neuvoston päätös, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, eurooppalaisen rikosentorjuntaverkoston perustamisesta. EYVL L 153, 8.6.2001, s. 1.
- Neuvoston päätös, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, valvotuista aineista otettujen näytteiden toimittamisesta. EYVL L 150, 6.6.2001, s. 1.
- Huumausaineita koskeva EU:n ja Keski-Aasian toimintasuunnitelma. CORDROGUE 25 – 13.3.2001.
- Neuvoston suositus lainvalvontaviranomaisten suorittamia huumausaineiden ja väärinkäytettyjen lähtöaineiden takavarikkoja koskevien tilastojen yhdenmukaistamisesta. STUP 29/2001, STUP 26/2001.
- Neuvoston päätelmät huumausaineiden väärinkäytön ja huumausaineiden monikäytön uusia suuntauksia ja muotoja ja niihin liittyviä riskejä koskevien tietojen verkottamisesta. EYVL C 17, 19.1.2001, s. 2.
- Ruotsin kuningaskunnan aloite neuvoston päätöksen YOS tekemiseksi synteettisiä huumausaineita koskevan rikosteknisen profilointijärjestelmän perustamisesta. EYVL C 10, 12.1.2001, s. 1.
- Neuvoston päätös, tehty 17 päivänä lokakuuta 2000, jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten välistä yhteistyötä koskevista järjestelyistä, joita noudatetaan tietojenvaihdossa. EYVL L 271, 24.10.2000, s. 4.

- Neuvoston asetus (EY) N:o 2220/2000, annettu 28 päivänä syyskuuta 2000, Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EDMC) perustamisesta annetun asetuksen (ETY) N:o 302/93 muuttamisesta. EYVL L 253, 7.10.2000, s. 1.
- Neuvoston päätös, tehty 28 päivänä syyskuuta 2000, Euroopan yhteisön ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen tekemisestä Norjan osallistumisesta Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen toimintaan. EYVL L 257, 11.10.2000, s. 23.
- Komission asetus (EY) N:o 1610/2000, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2000, toimenpiteistä tiettyjen aineiden kulkeutumisen estämiseksi huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3677/90 soveltamisesta ja muuttamisesta annetun asetuksen (ETY) N:o 3769/92 muuttamisesta. EYVL L 185, 25.7.2000, s. 30.

B. Valmisteltavat EU:n säännökset

- Ehdotus neuvoston puitepäätökseksi laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjen ja seuraamusten vähimmäissäännöksistä.
- Ehdotus neuvoston suositukseksi huumausaineiden väärinkäyttöön liittyvien riskien ehkäisemisestä ja vähentämisestä.
- Espanjan kuningaskunnan aloite yleissopimuksen tekemisestä tullihallintojen toimesta tapahtuvasta huumausaineiden laittoman kaupan torjumisesta aavallamerellä.
- Esitys neuvoston suositukseksi huumausaineiden rikollisten väärinkäyttäjien kohtelusta rangaistuksen suorittamisen yhteydessä.
- Ehdotus neuvoston päätöslauselmaksi uusien synteettisten huumausaineiden geneeriseksi luokitteluksi.
- Ehdotus neuvoston suositukseksi näytteenottoa takavarikoiduista huumausaineista koskevien toimintaohjeiden laatimiseksi.